

ЗВІТ
експертної групи

Заклад вищої освіти	Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Освітня програма	36717 Соціологія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	054 Соціологія

Цей звіт складений за наслідками експертного оцінювання згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	36717
Назва ОП	Соціологія
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	054 Соціологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Яценко Микола Анатолійович, Тарасенко Ольга Анатоліївна, Безрукова Ольга Анатоліївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	24.02.2026 р. – 26.02.2026 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://karazin.ua/storage/documents/2035_sbQcBumWF6PoU6t1bfnoiqzIC.pdf
Програма візиту експертної групи	https://karazin.ua/storage/static-content/source/news/2026-02/09ef4ef5-a802-4c6f-8d07-6cdbd674515f.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Висновок щодо відповідності критеріям. Позитивні практики за освітньою програмою:

ОНП “Соціологія” має чітко сформульовані цілі та відповідає критеріям акредитації. Встановлені недоліки не носять системного характеру. ОНП задовольняє потреби усіх стейкхолдерів. Освітній процес відбувається у повному обсязі згідно з нормами положень у сфері вищої освіти. Зміст ОНП відповідає предметній області спеціальності. Позитивним є те, що зміст ОНП відповідає науковим інтересам аспірантів і уможливорює їх підготовку до науково-дослідницької роботи за фахом. Наукова діяльність здобувачів в цілому корелює з напрямом досліджень наукових керівників. Вивчення ВСО ОНП та результати роботи ЕГ під час виїзної експертизи дозволили ЕГ, беручи до уваги низку чинників, як-от: принципи поваги до автономії ЗВО, контекст, бачення точки зору стейкхолдерів, незначний вплив з’ясованих слабких сторін на якість ОНП, за критеріями 1,2,3,4,9 встановити рівень відповідності “В”. За критеріями 5,6,7,8,10 встановлено рівень відповідності “А”. Підсумок сильних сторін програми Високий рівень кваліфікації НПП, які є визнаними фахівцями з соціології як в академічному так і в освітньому середовищі. Запроваджено семінари з навчання НПП процедурі подання публікацій до наукометричних баз даних, що показало ефективне зростання публікаційної активності. Комплексна система забезпечення академічної доброчесності, яка поєднує сучасні технології, повну прозорість через публікацію робіт у електронному архіві (в.т.ч. керівництва ЗВО та НПП), затверджена політика щодо використання штучного інтелекту сприяє підтримці культури академічної доброчесності. Розвинена практика академічної мобільності, як для здобувачів, так і для НПП, що розширює їх можливості включення в широкий міжнародний контекст Враховані рекомендації з попередньої акредитації та в повній мірі впроваджені в ОНП (удосконалено механізми внутрішнього забезпечення якості ОНП, впроваджено регулярний моніторинг якості освітнього процесу через опитування здобувачів та обговорення їх результатів) Семінари, які проводяться для гарантів ОП з метою формування навичок супроводу ОП, підготовки до акредитацій та обміну досвідом сприяють підвищенню якості ОНП Системна робота зі стейкхолдерами, пропозиції враховані при перегляді змісту ОНП Обов’язковість залучення аспірантів до реалізації наукових проектів підсилює практичну складову ОНП, сприяє успішному виконанню ними індивідуального плану Наявність власного журналу, можливість безкоштовної публікації для аспірантів. Піклування про матеріальну підтримку працівників, стимулювання викладачів морально та матеріально за наукові публікації у Scopus та/або Web of Science (в тому числі аспірантів), та інші види активності. Створено виняткові комфортні умови для здобувачів з особливими освітніми потребами: наявність спеціалізованої техніки (принтер Брайля, комп’ютер для осіб із вадами зору). Механізми профілактики, виявлення та врегулювання конфліктних ситуацій і протидія корупції має зразковий характер, зокрема в контексті співпраці з Єдиним порталом повідомлень викривачів

Недоліки

ОК 6 “Виробнича (науково-педагогічна) практика” передбачає 5 кредитів ЄКТС (150 годин самостійної роботи), про що зазначено у відповідній РНП та зафіксовано в навчальному плані. Кількість годин для проходження активної практики визначається керівником практики (викладачем-методистом) і не є формалізованим. Хоча Стандартом вищої освіти для третього (освітньо-наукового) рівня чітко не визначена кількість кредитів для формування педагогічних компетентностей здобувачів, зокрема не формалізована частина педагогічної практики, вважаємо недостатнім кількість годин, виділених на проходження активної частини практики.

Рекомендації

До нового навчального року переглянути зміст ОК 6 “Виробнича (науково-педагогічна) практика” з метою збільшення/перегляду годин для проходження педагогічної практики, а саме її активної частини, для посилення СК О4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті з метою більш якісного досягнення РНО8. Розробляти і викладати спеціальні дисципліни з соціології у закладах вищої освіти, здійснювати навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, оскільки основною сферою для працевлаштування є викладання в ЗВО, що підтверджено на зустрічі з випускниками, стейкхолдерами та менеджментом ЗВО і ННІ СМК. При перегляді ОНП включити до ОК дисципліну англійською мовою, що є пропозицією стейкхолдерів, до ВК - дисципліну, що формуватиме у здобувачів навички програмного менеджменту», що є пропозицією випускників та до вибіркової «Презентація результатів соціологічних досліджень». Протягом наступного навчального року запланувати заходи щодо додаткового інформування здобувачів щодо можливості перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній освіті. В РНП відповідних навчальних дисциплін (там, де це є доречним, і де така процедура вже відбувалася) внести зміни, які б охоплювали процедуру перезарахування конкретних онлайн-курсів/ результатів міжнародної академічної мобільності як частину вивчення дисципліни. Враховуючи затребуваність з боку стейкхолдерів навичок аналізу результатів дослідження, ЕГ рекомендує при наступному перегляді змісту ОНП включити до ОК, де це буде доречно, модуль з вивчення можливостей програм статистичного аналізу даних, зокрема R-Studio, яка є безкоштовним альтернативним заміном наявної в ЗВО програми SPSS.

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування освітньої програми:

1. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Мета ОНП - розвиток загальних та фахових компетентностей для забезпечення підготовки кадрів вищої кваліфікації для здійснення науково-дослідницької діяльності, аналітичної роботи, наукового консультування в сфері бізнесу, державного управління та діяльності недержавних організацій, а також у викладацькій роботі. Порівняння ОНП «Соціологія», введеної в дію наказом ректора від 09.06.2022 р. та Стандарту вищої освіти за спеціальністю 054 «Соціологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти й науки України від 30.12.2021 р. № 1505, а також ОНП зі змінами інших років, показало, що ОНП повністю відповідає Стандарту. Сформульована мета ОНП через опанування здобувачами навчальних дисциплін дозволяє їм на основі новітніх теоретичних дослідницьких підходів сформувати практичні навички, необхідні для продукування нових ідей в наукових дослідженнях та презентувати власні здобутки у європейському та глобальному науковоосвітньому та інформаційному просторах. Зокрема, ОК 1 «Іноземна мова для аспірантів» (10 кредитів) передбачає досягнення РН 01 через використовувані методи навчання, написання анотацій, тез та статті за тематикою дисертаційного дослідження англійською мовою. ОК 5 «Методологія та методи соціологічного дослідження» дозволяють досягати всіх РН, зазначених в описі ОНП, і дозволять здобувачам отримати навички проектування та проведення власних теоретичних та прикладних досліджень з використанням сучасних методологій та методів, зокрема через навички аналізу якісних досліджень. ОНП щорічно оновлюється на основі комплексного аналізу попередніх редакцій програми через узгоджені процедури та оприлюднюється на сайті ННІ СМК з урахуванням запитів ринку праці, зміни суспільних викликів та потреб здобувачів, а також на основі результатів внутрішнього моніторингу якості. Для забезпечення можливості подальшого працевлаштування в межах навчального плану передбачено ОК 4 «Соціологія XXI століття» (4 кредити) та ОК 6 «Виробнича (науково-педагогічна) практика» (5 кредитів). На думку ЕГ, педагогічна складова ОНП потребує перегляду, зокрема збільшення/перегляду годин для проходження педагогічної практики, а саме її активної частини. Оскільки здобувачами ОНП є викладачі ННІ СМК, їх педагогічні компетентності додатково формуються в межах виконання навчального навантаження. Здобувачі, що не включені в навчальний процес як НППП потребують, на нашу думку, додаткових годин для проходження педагогічної практики в аудиторії.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

ОНП «Соціологія» не передбачає присвоєння професійної кваліфікації. Професійний стандарт відсутній.

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

ОНП розроблена відповідно до стратегічної мети та місії закладу вищої освіти. Вона узгоджується зі Стратегічними цілями і намірами Каразінського університету до 2030 р. <https://karazin.ua/universitet/stratetiia-rozvytku-universytetu/stratetichni-tsili-i-namiry-do-2030-roku/>, яка передбачає: місію – бути відкритим університетом, що пропонує освіту, яка відповідає вимогам XXI століття і сприяє загальному розвитку творчої діяльності та критичного мислення всіх представників суспільства, та водночас бути динамічною, мультикультурною інституцією, що формує вагомий внесок у розвиток суспільства. Таким чином, ОНП надає аспірантам концептуальні теоретичні знання та формує практичні навички, необхідні для того, щоб генерувати нові ідеї в галузі соціології, розв'язувати складні соціологічні проблеми, пов'язані зі зміною зовнішнього та внутрішнього соціального середовища, зокрема в умовах збройної агресії, застосувати новітні методології наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власні наукові дослідження із науковою новизною, теоретичним і практичним значенням. Керівництво університету на зустрічі підтвердило розуміння важливості такого напрямку підготовки здобувачів в контексті реалізації сформульованих в документі “Стратегічні цілі і наміри Каразінського університету до 2030 року” цілей та завдань. Отже, ОНП «Соціологія» повністю відповідає місії та стратегії Каразінського університету.

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

ЕГ під час зустрічі з групами стейкхолдерів (здобувачами, роботодавцями, НПП, випускниками) встановила, що розробка ОНП відбувалась з урахуванням їх інтересів. Члени робочої групи визначають стейкхолдерів відповідно до мети та особливостей ОНП, це, крім залучених до освітнього процесу груп, ЗВО, наукові установи дослідницькі агенції. За словами учасників зустрічей, шляхами збору коментарів з боку стейкхолдерів є участь НПП у публічних заходах, організованих спільно (організація конференцій, участь в спільних дослідницьких проєктах, проведення гостьових лекцій та наукових семінарів). Так, при перегляді ОНП враховані пропозиції змін в переліку та змісті ОК. (Алла Лобанова (професор КДПУ) - Європейські студії, Університетська освіта - є в переліку ВК, Олексій Антипович (Соціологічна група "Рейтинг") "Презентація результатів дослідження" - є частиною ОК з "Підготовка наукових публікацій та презентація результатів дослідження"). На зустрічі стейкхолдери висловили пропозицію щодо посилення практичної складової використання англійської мови здобувачами. З цією метою ЕГ вважає доречним при перегляді ОНП запровадити викладання ОК англійською мовою (мовам навчання на програмі є виключно українська). Головаха Євген (Директор Інституту Соціології НАН України) відзначав, що аспіранти цієї ОНП активно беруть участь в конкурсі «Кращий молодий соціолог року», де мають можливість не лише презентувати результати своїх досліджень, а й отримати зовнішню експертну оцінку від провідних українських соціологів. Аналізуючи досвід навчання на ОНП, випускники висловили пропозицію більш широкої інтеграції наукової компоненти в освітню. ЕГ має констатувати, що цю пропозицію враховано при перегляді ОНП у 2025 р. Також випускники пропонують запровадити дисципліну або додати модуль до існуючих з навчання програмного менеджменту, враховуючи широкий контекст подальшого працевлаштування. Всі зацікавлені сторони обізнані з питань змісту ОНП поточної редакції, процедур внесення пропозицій до її змісту. На зустрічі зі здобувачами було зазначено, що під час опитування в межах внутрішнього моніторингу якості та на етапі громадського обговорення проєкту ОНП, вони внесли пропозиції <https://is.gd/JqoXwa>. Ці пропозиції було враховано у 2025 р., зокрема, враховано запит на курси з академічного письма та грантрайтингу. Так, було трансформовано курс "Академічне письмо" з додаванням зазначених модулів. Стейкхолдери також включені до складу робочої групи ОНП. Це Тетяна Бондар (ГО "Український інститут соціальних досліджень імені Олександра Яременка"), Олег Синаюк (ТВО "Нью Імідж Маркетинг Груп"). В склад робочої групи включені здобувачі ОНП Костянтин Білозеров, Оксана Нехаєнко (опис 2022), Наталя Довбиш, Дмитро Сопільняк (опис 2025) та випускники ОНП. На запит ЕГ ЗВО надало договори про співпрацю в межах ОНП з науковими установами (Інститут соціології НАНУ) та дослідницькими кампаніями (Рейтинг), органами місцевої влади (Харківський обласний центр соціальних служб).

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Під час зустрічі з менеджментом ЗВО, ННІ СМК учасники зазначили, що ключовим стейкхолдером ОНП є сам університет, оскільки керівництво безпосередньо зацікавлене у підготовці НПП для власних потреб. У профілі ОНП визначено: основними напрямками працевлаштування випускників є викладацька діяльність у ЗВО, робота професіоналами у сфері соціології та науковими співробітниками. Тому під час проєктування ОНП насамперед враховуються тенденції розвитку цих сегментів ринку праці. Як показали зустрічі зі стейкхолдерами та гарантом, мету освітньої програми можна вважати такою, що відповідає сучасним тенденціям розвитку науки та спеціальності. НПП СМК, які залучені до реалізації цієї ОНП, є висококваліфікованими фахівцями, що мають розгалужену систему професійних зв'язків, беруть участь в реалізації наукових проєктів, що дає підстави використовувати наробки для змін до ОНП. Тенденції розвитку науки враховуються шляхом оновлення змісту ОК щороку. Вивчення тенденцій науки відбувається кожним викладачем, здійснюється моніторинг фахових вітчизняних, іноземних журналів, монографій, користуються даними соціологічного моніторингу Інституту соціології, під час обговорень на наукових заходах (конференцій, круглих столів, Конгресу САУ), це знаходить втілення в оновленні змісту ОК. Гарант ОНП Віль Бакіров брав участь у круглому столі «Особливості підготовки докторів філософії зі спеціальності "Соціологія": проблеми, досвід, перспективи розвитку», у межах якого обговорювалися підходи до підготовки докторів філософії, формування мети ОНП та програмних результатів навчання. За результатами було внесено пропозиції перегляду змісту ОНП. Розробники ОНП зазначили, що НПП намагаються формувати ті компетенції, на які є запит на ринку завдяки певним заходам. Наприклад, роботодавці вказали, що потрібно формувати навички, які б дозволяли здобувачам працювати з ШІ, це вже імplementовно в ОНП в межах ОК 5 "Методологія та методи соціологічного дослідження" на основі розробленої в ЗВО політики використання ШІ <https://is.gd/lnZmwW>. Після вивчення досвіду функціонування ОНП в ІС НАНУ, було включено до переліку ВБ "Культура довіри в сучасному світі". Зміст ОК 2 «Філософські засади та методологія наукових досліджень» було суттєво переглянуто після ознайомлення з навчальним планом підготовки аспірантів у КНУ імені Тараса Шевченка. Присутність галузевого та регіонального контексту підтверджується змістом ВБ 1.4 «Українські революції у порівняльній перспективі» та ВБ 2.3 «Медіадослідження» з їхньою увагою до розвитку соціологічної професії та регіональної динаміки. За результатами участі НПП (Олександра Голікова, Руслана Запорожченко, Ольги Філіппової) у європейській мережі ValEUs було оновлено змісту ОК 4 "Соціологія ХХІ століття", В.Б 1.4 "Українські революції у порівняльній перспективі", В.Б 2.2 "Європейські студії". Здобувачі ОНП змогли долучитися до онлайн курсу Джесікі Пізано - професора політики Нової школи соціальних досліджень разом зі здобувачами Гарвардського університету.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОНП повністю відповідає Критерію 1 за всіма підкритеріями: 1.1 - дає можливість досягти результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 054 «Соціологія»; 1.3 - має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії ЗВО; 1.4 - враховуються потреби всіх груп стейкхолдерів; 1.5. - мета ОНП та ПРН визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних ОНП. Підкритерій 1.2. не враховувався, оскільки ОП не передбачає присвоєння професійної кваліфікації. Позитивною практикою можна вважати використання різних методів отримання зворотного зв'язку та врахування інтересів стейкхолдерів. Це і входження до складу робочої групи ОНП, її рецензування, участь в опитуваннях, спілкування під час виконання різних видів робіт (наукової, педагогічної, методичної). А також розробка в ЗВО політики використання штучного інтелекту в освітній і науковій діяльності. Враховуючи відсутність взірцевих практик ЕГ дійшла висновку, щодо відповідності ОП рівню В за Критерієм 1.

Недоліки

не виявлено

Рекомендації

До нового навчального року переглянути зміст ОК 6 «Виробнича (науково-педагогічна) практика» з метою збільшення/перегляду годин для проходження педагогічної практики, а саме її активної частини, для посилення СК О4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті з метою більш якісного досягнення РНО8. Розробляти і викладати спеціальні дисципліни з соціології у закладах вищої освіти, здійснювати навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, оскільки основною сферою для працевлаштування є викладання в ЗВО, що підтверджено на зустрічі з випускниками, стейкхолдерами та менеджментом ЗВО і ННІ СМК. При перегляді ОНП включити до ОК дисципліну англійською мовою, що є пропозицією стейкхолдерів, до ВК - дисципліну, що формуватиме у здобувачів навички програмного менеджменту», що є пропозицією випускників та до вибіркових «Презентація результатів соціологічних досліджень».

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Аналіз ОНП «Соціологія», навчального плану, порівняння ОНП зі Стандартом вищої освіти України зі спеціальності 054 «Соціологія» для третього рівня ВО дозволяє стверджувати, що обсяг ОНП «Соціологія» у 45 кредитів ЄКТС (2022) та 50 кредитів ЄКТС (2025), відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для даного рівня вищої освіти. Освітні компоненти, спрямовані на формування компетентностей, визначених Стандартом вищої освіти України зі спеціальності 054 «Соціологія» для третього рівня складають 32 та 29 кредитів ЄКТС, обсяг дисциплін вільного вибору здобувачів вищої освіти – 13 та 21 кредитів. Для набуття викладацьких навичок передбачено ОК 7 «Психологія, педагогіка та освітні технології у вищій школі» (3 кредити). На практичну підготовку (проходження педагогічної практики) відводиться 5 кредитів. Навантаження розподілено рівномірно за семестрами. Опис ОНП містить компетентності та результати навчання, які враховують визначені стандартом вищої освіти для програм освітньо-наукового рівня, так і такі, що враховують фокус ОНП (зокрема СК 08,09,10 та РН 10,11,12) і забезпечуються відповідними ОК та ВК. Під час зустрічей ЕГ переконалася, що всі рекомендації, висловлені під час попередньої акредитаційної експертизи (2021) було враховано, зокрема збільшення частки кредитів, відведених для формування компетентностей і результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти, зокрема збалансовано частку кредитів, відведених на ОК та ВК та перенесено асистентську педагогічну практику до переліку ОК. Також враховано рекомендацію з попередньої експертизи щодо розширення переліку ВК, такий перегляд здійснено з урахуванням пропозицій стейкхолдерів і здобувачів. За результатами аналізу змісту ОНП, ВСО та пропозицій стейкхолдерів, на думку ЕГ було б доречним запровадити викладання на ОНП англійською мовою для забезпечення СКО2. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, глибоке розуміння англомовних наукових текстів за

напрямом досліджень. Попри наявність ОК 1 (8 кредитів) викладання професійної дисципліни англійською мовою розширило би обсяг цієї компетентності.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

Перелік компонентів ОНП групується так: оволодіння загальнонауковими компетентностями (ОК 2); дисципліни здобуття мовних компетентностей (ОК 1); здобуття глибинних знань зі спеціальності (ОК 4); здобуття універсальних компетентностей дослідника (ОК 5), набуття викладацьких компетентностей (ОК 6,7); вибіркові дисципліни, перелік яких формується з урахуванням наукових інтересів здобувачів. За результатами внутрішнього моніторингу якості у 2025, виробника (науково-педагогічна) практика була перенесена з 7 у 4 семестр для раціонального використання часу підготовки дисертаційного дослідження. Освітня складова навчання 1-4 семестр, наукова складова 5-8 семестри. Обсяг ОК відповідає вимогам Стандарту ВО (50 кредитів ЄКТС), обсяг кредитів ЄКТС в НП відповідає обсягу кредитів ЄКТС в ОНП (редакція 2025 року). Запропоновані ОК забезпечують формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягаються РН, визначені як Стандартом ВО, так і з урахуванням фокусу самої ОНП (наприклад РН 10) Змістом підготовки за ОНП передбачене формування РН 08 Розробляти і викладати спеціальні дисципліни з соціології у ЗВО, здійснювати методичне забезпечення освітнього процесу. На підставі змісту РНП ОК 6 визначено, мета педагогічної практики полягає у формуванні стійких професійних умінь і навичок самостійної педагогічної діяльності, розробки та впровадження сучасного навчально-методичного забезпечення, ефективного використання інноваційних освітніх технологій. Під час зустрічі з НПП було зазначено, складовою проходження педагогічної практики є відвідування занять та самостійне проведення занять. Олександр Голіков відзначив, що здобувач провів 1 лекційне та 2 семінарських заняття, плани до яких розробив під час пасивної частини практики. Здобувачі та НПП зазначали, що обсяг активної практики визначається викладачем-методистом. РНП передбачено можливість проходження практики за межами Каразінського університету, що розширює можливість реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів. В щоденниках з практики (зокрема Марка Агаркова) зазначено проведення 1 лекційного та 2х семінарських занять, участь разом з викладачем в перевірці самостійних, творчих робіт студентів, проведення консультацій. ЕГ дійшла висновку, що педагогічна складова потребує перегляду шляхом збільшення годин на активну практику для досягнення РН 08. Наукова складова ОНП відображена в індивідуальних планах здобувачів і враховує їх наукові інтереси, тематику власних наукових досліджень, темпи виконання індивідуального плану. Успішне завершення навчання на ОНП передбачає підготовку публікацій, участь в конференціях, написання тексту дисертаційного дослідження. На запит ЕГ було надано: індивідуальні плани, звіти здобувачів, протоколи засідань кафедри. Наукова складова є збалансованою і дозволяє досягти компетентностей і результатів навчання визначених ОНП. За період між акредитаціями в ННІ СМК відбулося 7 захистів дисертацій, 4 - планується в поточному навчальному році.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Теоретичний зміст предметної області О Н П «Соціологія» відповідає предметній області спеціальності 054 «Соціологія» відповідно до Стандарту вищої освіти з а спеціальністю 054 «Соціологія» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (наказ МОН №1505 від 30.12.2021р.). Він включає соціальні відносини та взаємодію; особистість, соціальні групи та спільноти; соціальні явища та процеси; соціальні практики; соціальні інститути; культура; соціальні структури та нерівності; соціальні зміни та впливи; соціальні проблеми та конфлікти в соціумі, як на національному, так і глобальному рівнях. Відповідність закріплено в меті ОНП - розвиток загальних та фахових компетентностей для забезпечення підготовки кадрів вищої кваліфікації для здійснення науково-дослідницької діяльності, аналітичної роботи, наукового консультування в сфері бізнесу, державного управління та діяльності недержавних організацій, а також у викладацькій роботі. В ОНП наголошено, що випускники будуть також підготовлені до роботи в міжнародних дослідницьких проектах та інституціях, до викладання дисциплін на високому сучасному рівні в університетах України та світу. Основний фокус ОНП зосереджено на спеціальній освіті в галузі соціальних та поведінкових наук. Реалізація програми передбачає здобуття професійних знань та навичок з дослідження тенденцій соціальних змін в сучасному світі, соціологічному аналізі сучасного українського суспільства та функціонуванні його окремих сфер, соціальних комунікацій та медіадосліджень (за рахунок як ОК так і ВК). Аналіз РНП показав, що їх зміст (тематичне наповнення), відповідають об'єкту вивчення та теоретичному змісту предметної області. Здобувачам пропонується під час вивчення дисциплін спиратися на новітні наукові публікації українських і західних соціологів, розуміти всі сучасні тренди. Це відображено в РНП в розділі Рекомендована література. Під час опанування навчальних дисциплін, здобувачам забезпечено можливість оволодіти методами, методиками та технологіями, необхідними для практичного використання у професійній діяльності, а саме: сучасними методами збору, обробки, аналізу та інтерпретації соціологічної інформації, методиками дослідження окремих суспільних сфер, інформаційно-комунікативними технологіями. Зміст ОК дозволяє здобувачам навчитися використовувати інформаційні системи та програмні продукти, що застосовуються у професійній діяльності, а саме SPSS, MAXQDA. Теми дисертаційних робіт, їх мета та завдання відповідають об'єкту вивчення та теоретичному змісту предметної області (наприклад, «Речі у виробництві соціального: простори, режими, групоутворення»,

“Механізми та практики (від)творення символічної влади в інтернет просторі”, “Мережева освіта в сучасному світі”) Освітня програма не є міждисциплінарною.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачами ОНП відбувається як внаслідок вибору навчальних дисциплін, так і через можливість обирати місця практики, керівника дисертаційної роботи, її тему, тематику наукових інтересів, методи й засоби навчання, навчатися за індивідуальним графіком, за програмами внутрішньої чи міжнародної академічної мобільності тощо. Кожен здобувач вищої освіти має індивідуальний навчальний план, у якому фіксується його індивідуальна траєкторія навчання. Все це було підтверджено на зустрічах зі здобувачами. Процес формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів регламентує Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна https://karazin.ua/storage/static-content/source/documents/Polozhenia_organizacija_osv_protseu.pdf, де визначено можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії шляхом обранням вибіркових освітніх компонент (за ОНП 2025 21 кредит). Порядок формування індивідуальної освітньої траєкторії закріплений рішенням Вченої ради 2025 протокол №18 <https://is.gd/9EZwsc>. Перелік вибіркових дисциплін формується щороку з урахуванням наукових інтересів здобувачів. На зустрічі здобувачі підтвердили свою обізнаність щодо процедури вибору дисциплін, вибір здобувачів фіксується в їх індивідуальному плані. Каталог вибіркових ОК циклу професійної підготовки для здобувачів ступеня доктора філософії за освітньою програмою «Соціологія» за спеціальністю 054 Соціологія розміщено на сайті ННІ СМК: <https://socio.karazin.ua/naukova-diyalnist/aspirantura>. Процедурі вибору ОК передують ознайомлення здобувачів із порядком, термінами здійснення вибору, презентації запропонованих до вибору ОК, надаються консультації щодо формування індивідуальної освітньої траєкторії. Вибір з Каталогу здійснюється на початку весняного семестру першого року навчання (обрані ОК вивчатимуться у наступному навчальному році). Оскільки йдеться про третій рівень освіти, в ЗВО немає обмежень на кількість здобувачів, що можуть бути зараховані на вивчення дисципліни. Вище викладену інформацію було підтверджено на зустрічах зі здобувачами, студентським самоврядуванням та НПП. Здобувачі, представники студентського самоврядування продемонстрували обізнаність стосовно механізмів обрання ОК та індивідуалізації навчання, а також виявили повне задоволення реалізацією своїх прав. Окрім того, вони наголосили, що, відповідно до своїх інтересів, можуть брати участь в реалізації міжнародних наукових проєктах, що здійснюються в ННІ СМК і дотичних до їх наукової тематики, обирати варіанти академічної мобільності.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

ОНП і НП передбачають практичну підготовку здобувачів, яка дозволяє сформувати практичні навички, необхідні для подальшої професійної та науково-практичної діяльності. В РНП для цього передбачено проведення семінарських, практичних занять. ОК з «Підготовка та презентація результатів соціологічних досліджень» та ОК 5 «Методологія та методи соціологічних досліджень» формують у здобувачів здатність до пошуку та аналізу інформації, вміння застосовувати сучасні інформаційні технології та бази даних, спеціалізоване програмне забезпечення, планувати і виконувати оригінальні прикладні й теоретичні соціологічні та дотичні міждисциплінарні дослідження, наукові проєкти із застосуванням сучасних інструментів та технологій пошуку, оброблення та аналізу інформації. Завдяки ОК 1 «Іноземна мова для аспірантів» та ВБ 1.5 “Епістемологія соціального” здобувачі здатні опрацьовувати фахові наукові джерела обраною іноземною мовою. Викладачка англійської мови зазначала, що під час вивчення дисципліни багато уваги приділяє формуванню навичок пошуку і аналізу інформації для власного наукового дослідження здобувачів, написанню статей та тез доповідей за тематикою дослідження англійською мовою з подальшою презентацією їх на студентській науковій конференції “Соціологія у (пост)сучасності”. Успішне вивчення ВБ 1.5 завершується написанням наукової статті за темою дисертації, яка може бути подана до публікації у фахових виданнях з соціології Каразінського університету. На зустрічі з науковими керівниками ЕГ переконалася, що вони обізнані з таких форм роботи і всіляко сприяють тому, щоб підготовлені в межах вивчення ОК 1 та ВБ 1.5 статті, було подано до публікації у відповідні наукові збірники. ОК 6 «Виробнича (науково-педагогічна практика)» та ОК 7 «Психологія, педагогіка та освітні технології у вищій школі», полягає у формуванні здатності розробляти методичне забезпечення та здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті з соціологічних дисциплін. Базою для проходження практики є ЗВО (хоча здобувачі мають право обрати інший ЗВО для проходження практики), а керівниками практики – зазвичай наукові керівники аспірантів. Можливість обрання баз для проходження практики зазначена в РНП, але станом на сьогодні не реалізується. Проте ЕГ дійшла висновку, що слід переглянути зміст практики зі збільшенням фокусу на роботу здобувачів під час практики в аудиторії. Розширенню баз практики для здобувачів сприятиме підписання договорів про співпрацю з ЗВО України. Набуттю професійного досвіду дослідника сприяє активна участь здобувачів у конкурсі «Кращий молодий соціолог року», для якого вони здійснюють наукові розвідки та презентують їх соціологічній спільноті.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

Розвиток м'яких навичок забезпечується як наданням можливості реалізувати індивідуальну освітню траєкторію, під час занять з обов'язкових освітніх компонент завдяки презентації власних досліджень, за рахунок участі в міжнародних наукових проектах, що реалізуються в ННІ СМК та соціальних дослідженнях на замовлення органів місцевої влади. Формування соціальних компетентностей в ОНП характеризує здатність майбутнього фахівця ініціювати та реалізовувати інноваційні комплексні проекти у сфері соціології та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, демонструвати лідерство під час їхньої реалізації, здатність до наукової комунікації в академічному середовищі (вітчизняному і міжнародному), налагодження співпраці з релевантними інституціями та організаціями. Це відображене у відповідності цілей ОНП програмним результатам (РН 11, РН 12). Здобувачі підкреслили, що завдяки застосовуваним на заняттях методам дискусії, проектної роботи, кейс-стаді, проблемно-орієнтованого навчання та ін. у них формуються навички співпраці та лідерства, комунікативні навички, критичне мислення, організованість, навички презентації та самопрезентації. Випускники на зустрічі, посилюючись на власний професійний досвід, зауважили, що важливим їх здобутком навчання на ОНП є навички фасилітації, діалогу, конструктивної комунікації. Роботодавці підкреслили, що здобувачі цієї ОП мають розвинені Soft skills, що вони відрізняються високою організованістю і самоорганізацією, високим рівнем дисциплінованості та відповідальності, допитливістю, високою амбітністю. Додатково Soft skills розвиваються у рамках реалізації грантових проектів <https://socio.karazin.ua/naukova-diyalnist/naukovo-doslidni-proekti>, до яких залучено окремих здобувачів ОНП. Про формування м'яких навичок зазначено в РНП деяких дисциплін, проте спектр позанавчальних заходів для здобувачів ОНП обмежений (принаймні на зустрічі здобувачами, окрім наукових конференцій не було згадано інших форм), ситуація ускладнюється ще й тим, що вони навчаються онлайн, форми атестації, наукові заходи також відбуваються в онлайн-режимі, а значить здобувачі майже не мають можливості активно комунікувати безпосередньо, переводячи більшість комунікації в онлайн спілкування. ЕГ рекомендує розширити можливості здобувачів для формування м'яких навичок (зокрема роботи в команді, групової роботи) через позанавчальні ініціативи, а також внесення форм групової роботи до тих ОК, де це відповідатиме навчальним цілям.

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу <https://is.gd/iFWv6r>, Положення про освітні програми, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна <https://is.gd/1ZLBkv> освітній процес здійснюється за формами: навчальні (аудиторні) заняття, самостійна робота, практична підготовка (практика), контрольні заходи. Загальний обсяг ОНП 2022 45 кредитів ЄКТС (1350 год.), За ОНП 2025 - 50 кредитів ЄКТС (1500 годин). Загальне співвідношення по нормативним дисциплінам - 400 год. аудиторних, 630 год. на СРС, загальна кількість - 1030 год. По ВК: загальна кількість - 470 год (за НП 2025). Співвідношення аудиторного навантаження до загальної кількості годин ОНП становить 1:3. Це пов'язано з необхідністю одночасно здійснювати наукову та дослідницьку роботу. Розподіл видів аудиторних занять та самостійної роботи наводиться в РНП ОК. Аналіз НП та РНП ОК свідчить, що навантаження здобувачів складається з аудиторних годин (лекцій, семінарських і практичних занять, консультацій тощо), самостійної роботи, проходження контрольних заходів. Кредити, встановлені для навчальних дисциплін, розподіляються відповідно до цих складових. Аналіз результатів опитування здобувачів щодо навчання на ОНП 2025 р., зустріч зі здобувачами підтверджує, що рівень навантаження є оптимальним і їх влаштовує. Здобувачі надавали пропозиції гаранту щодо послідовності та змісту окремих дисциплін, які було враховано для ОНП 2025. Здобувачі обізнані щодо процедури внесення змін до ОНП. В разі незадоволеності певними аспектами, зокрема обсягом окремих ОК, вони можуть висловити свої зауваження гаранту освітньої програми, викладачу, що забезпечує відповідний компонент, анонімно. ЗВО регулярно проводить опитування здобувачів. Результати опитувань обговорюються на засіданнях кафедри, факультетських радах і Вчених радах університету. До таких заходів залучаються здобувачі освіти, представники студентського самоврядування та актив факультетів, зокрема ННІ СМК. Окремі викладачі проводять свої короткі опитування по завершенню курсу, висловлені здобувачам рекомендації використовують для перегляду змісту ОК, вносячи відповідні зміни до тематичного плану дисципліни. Проте така практика не є системною і є виключно ініціативою окремих НПП. Представники студентського самоврядування продемонстрували обізнаність щодо механізмів захисту прав здобувачів і наголосили, що студенти можуть висловлювати свої пропозиції чи скарги безпосередньо через органи студентського самоврядування. Здійснення ЕГ аналізу навчального плану, РНП ОК, зустрічі зі здобувачами, НПП та керівниками структурних підрозділів дозволяють зробити висновок, що фактичне навантаження здобувачів є прийнятним для досягнення цілей та програмних результатів навчання. Під час зустрічі здобувачі не вказували незадоволеність своїм навчальним навантаженням, розподілом аудиторних годин та годин на самостійну підготовку, а також кількістю кредитів, які виділяються на кожний ОК.

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

Практична складова ОНП реалізується через виконання індивідуальних і колективних наукових досліджень, підготовку публікацій у фахових виданнях самостійно та в співавторстві, участь у конференціях і семінарах, проведення соціологічних опитувань та участі в міжнародних грантових проектах у складі виконавців. Важливим елементом є педагогічна практика, адже призначення для працевлаштування випускників – це «Викладач ЗВО». Педагогічна практика дозволяє здобувачам отримати досвід розробки методичного забезпечення навчальних дисциплін, але навички викладання соціологічних дисциплін у ЗВО потребують на думку ЕГ поглиблення шляхом

збільшення частини активної практики. Базою практики є ННІ СМК. Також передбачено поєднання академічного навчання з практичною діяльністю в дослідницьких установах, маркетингових та PR агенціях. Практична підготовка також охоплює можливість стажування у дослідницьких центрах, виконання соціологічних досліджень на замовлення партнерських організацій та участь у виконанні грантових проєктів. Так, аспірант Олександр Дурнев є співатром заявки, що виграла фінансування за конкурсом проєктів молодих вчених від МОН “Синергія формальної та неформальної освіти для запобігання втратам людського капіталу в умовах війни”, а аспірантка Василиса Комаровська є одним з виконавців міжнародного проєкту FORWARD “Міська стійкість через відкриту науку, освіту та залучення громад в охоплених війною регіонах”. Наукові керівники активно долучають здобувачів до участі в наукових конференціях різного рівня. Також заохочують до наукових дискусій під час гостьових лекцій провідних українських та закордонних лекторів, наприклад Серія лекцій ValeUs: Переосмислення ролі культури та мистецтв у зовнішній політиці ЄС; лекція Аруна Чаудхарі The Filibuster For Democracy Lecture Series; лекція професора Пауліни Поспесної з Університету Адама Міцкевича «Інструменти дорадчої демократії як панацею від демократії під час кризи». Крім того, аспіранти кафедри беруть активну участь у процесі оновлення ОНП «Соціологія», що фіксується в протоколах НМК, а також входять до робочої групи з її розроблення, а значить можуть впливати на зміст ОНП таким чином, щоб вона відповідала їх запитам та очікуванням. На ОНП «Соціологія» дуальна форма здобуття освіти не реалізовується.

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

Досягнення цілей сталого розвитку задекларовано у стратегічних документах ЗВО. ОНП сприяє досягненню глобальних Цілей сталого розвитку (ЦСР) до 2030 року, формуючи у здобувачів компетентності, що відповідають ключовим аспектам сталого розвитку: подоланню нерівності, забезпеченню якісної освіти, зміцненню мирних інституцій та підтримці сталого економічного зростання. ЦСР є одним із дослідницьких фокусів ОНП, та в різній мірі представлені у більшості ОК. Програма спрямована на розвиток аналітичного мислення та критичного підходу до соціальних процесів (ЦСР 4 «Якісна освіта»), що реалізується через ОК 3 «Підготовка наукових публікацій та презентація результатів дослідження» та ОК 4 «Соціологія XXI століття». У межах ВБ 2.1 «Сучасне українське суспільство: соціологічний аналіз» аспіранти формуються як активні суб'єкти академічної комунікації, здатні обґрунтовувати власну наукову позицію та робити оригінальний внесок у розуміння сучасного українського суспільства (ЦСР 16 «Мир, справедливість та сильні інститути») Практичний компонент ОНП включає участь у соціологічних дослідженнях і соціальних проєктах, що дає змогу оцінювати ефективність державних і громадських ініціатив у таких сферах: охорона здоров'я (ЦСР 3 «Міцне здоров'я»), ринок праці та зайнятість (ЦСР 8 «Гідна праця та економічне зростання»), міський розвиток та урбанізація (ЦСР 11 «Сталий розвиток міст і громад»). Крім того, ОНП сприяє міжнародній співпраці та інтеграції здобувачів у глобальні наукові спільноти, що відповідає завданням ЦСР 17 «Партнерство заради стійкого розвитку» шляхом їх участі в реалізації міжнародних та вітчизняних грантових проєктів як виконавців <https://socio.karazin.ua/naukova-diyalnist/naukovo-doslidni-proekti>

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ЕГ дійшла висновку, що ОНП «Соціологія» відповідає наступним підкритеріям Критерію 2: 2.1 - відповідність обсягу ОНП та її окремих ОК вимогам законодавства, 2.2. - логічна послідовність ОК задовольняє потреби здобувачів у вивченні дисциплін та сформульована за їх участю на основі наданих рекомендацій, 2.3 - відповідність змісту ОНП предметній області, сформульованій у Стандарті, 2.4 - надання можливості для здобувачів формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством, 2.6 - ОНП передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок у рамках вивчення ОК, 2.7 - відповідність обсягу окремих освітніх компонентів законодавству, фактичному навантаженню здобувачів та ПРН, 2.8 - структура ОНП, ОК забезпечують практикоорієнтованість, 2.9 - ОНП забезпечує набуття здобувачами компетентностей, спрямованих на досягнення глобальних цілей сталого розвитку. ЕГ встановила часткову відповідність підкритеріям 2.5 - практична підготовка здобувачів, зокрема педагогічна складова потребує перегляду для можливості здобути вкомпетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності у якості викладача ЗВО.

Недоліки

ОК 6 “Виробнича (науково-педагогічна) практика” передбачає 5 кредитів ЄКТС (150 годин самостійної роботи), про що зазначено у відповідній РНП та зафіксовано в навчальному плані. Кількість годин для проходження активної практики визначається керівником практики (викладачем-методистом) і не є формалізованим. Хоча Стандартом вищої освіти для третього (освітньо-наукового) рівня чітко не визначена кількість кредитів для формування педагогічних компетентностей здобувачів, зокрема не формалізована частина педагогічної практики, вважаємо недостатнім кількість годин, виділених на проходження активної частини практики.

Рекомендації

При перегляді ОНП у 2026 році після затвердження Стандартів вищої освіти за новим переліком галузей і спеціальностей переглянути зміст ОК 6 для чіткого визначення годин для проходження активної частини практики.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання за ОНП «Соціологія», що реалізується на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти в Каразинському університеті, загальні вимоги до вступників, а також програми вступних випробувань, оприлюднені на офіційних ресурсах: https://karazin.ua/storage/staticcontent/source/documents/aspirantura/documentatsia/2025/09/28-09/pravila_prijomu_-_2025_-_dodatok_7-1.p; Сайт аспірантури - <https://socio.karazin.ua/naukova-diyalnist/aspirantura> Сайт ННІ СМК – <http://socio.karazin.ua/abiturientu> Правила вступу є чіткими, зрозумілими та добре структурованими, що дозволяє абітурієнтам легко орієнтуватися в процедурі. Вони не містять дискримінаційних положень. Правила вступу затверджуються щороку з урахуванням вимог законодавства. На зустрічі відповідальний секретар приймальної комісії Зубенко Ганна зазначала, що, правила вступу у 2026 році будуть змінюватися в порівнянні з попереднім роком у відповідності до змін законодавства. Під час зустрічі завідувач аспірантури Людмила Кулачок-Тітова також зазначала, що на програму можуть вступати випускники, які мають диплом спеціаліста або магістра без обмежень здобутої попередньої освіти. Вступники складають фаховий іспит зі спеціальності, програму якого розробляє випускова кафедра у визначені терміни, після чого вона публікується у відкритому доступі. Для вступників, що не мають базової соціологічної освіти, правилами прийому передбачено складання додаткового вступного іспиту. Також абітурієнти складають єдиний вступний іспит (ЄВІ). Зарахування відбувається на основі результатів цих випробувань. На зустрічі з менеджментом ННІ СМК було зазначено, що у 2025 році на ОНП «Соціологія» було подано 5 комплектів документів, проте за результатами вступних випробувань в ЗВО, зараховано на навчання було 4 здобувача (бюджетна форма). Під час зустрічі із здобувачами ОНП було підтверджено, що правила прийому були оприлюднені на офіційних ресурсах університету та ННІ СМК, а також залишаються доступними для всіх охочих.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

Для вступу на навчання на ОНП «Соціологія» передбачено додаткове вступне випробування – для вступників, які мають диплом магістра або спеціаліста з іншої галузі знань (спеціальності); фаховий іспит зі спеціальності – охоплює матеріал рівня магістра відповідної спеціальності; презентація дослідницької пропозиції. Програми основного та додаткового вступних випробувань доступні за посиланням: <https://is.gd/3ZWOwU> Програма фахового іспиту зі спеціальності розроблена з урахуванням специфіки освітньої програми та включає питання з таких напрямків: Новітні соціологічні теорії, новітні методи збору та аналізу соціологічної інформації, сучасне суспільство в соціологічному вимірі. Програма додаткового фахового іспиту сформована за розділами: Теорія та історія соціології, спеціальні та галузеві соціології, методологія та методи соціології. Програми затверджуються проректором з науково-педагогічної роботи. Мета випробування – оцінити рівень володіння вступником сучасними соціологічними теоріями, методологією та методами досліджень. Іспити проводить предметна комісія. Іспити передбачають рейтингову систему оцінювання. До конкурсного балу зараховуються навчальні та наукові досягнення, публікації у фахових виданнях, журналах, індексованих у Scopus / Web of Science, дипломи переможців, призерів міжнародних, всеукраїнських олімпіад. Процедура оцінювання та зразок екзаменаційного білету міститься в програмі вступного випробування. Вимоги та критерії оцінювання презентацій дослідницьких пропозицій включають оцінку аргументованості вибору теми дослідження, обґрунтування її актуальності, визначення проблемної ситуації, її онтологічного та гносеологічного аспектів, її самостійність та оригінальність, дослідницька перспективність, обґрунтування вибору теоретико-методологічної бази дослідження, наявність фундаментального та всебічного огляду наявних соціологічних досліджень та аналізу ідей, пов'язаних з заявленою проблемою, доречність використання тих чи інших запропонованих методів, методик та технік збору та аналізу соціологічної інформації (кількісних та якісних) з огляду на теоретико-методологічну базу дослідження тощо та оцінюється за 200 бальною системою. Перелік документів, необхідних для вступу, можна знайти тут: <https://is.gd/wJWjZX>. Регламентованою є процедура вступу на навчання для іноземних громадян та осіб без громадянства <https://ie.karazin.ua/>. Таким чином, зміст програм вступних випробувань охоплює основні теми та поняття, які є

необхідними для подальшого навчання за ОНП та відповідає вимогам стандарту вищої освіти. Завдання, винесені на іспит, відповідають рівню складності для другого (магістерського) рівня освіти. Процедура затвердження програм вступних випробувань відповідає «Правилам прийому на навчання до Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна» <https://is.gd/ZzeuK6>. На момент написання звіту, на відповідному сайті оприлюднено правила прийому на навчання у 2025 році, правила прийому на 2026 рік - на громадському обговоренні.

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

У Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна процедура визнання результатів навчання, здобутих в інших закладах вищої освіти, регламентується низкою нормативних документів. Зокрема, право учасників освітнього процесу на академічну мобільність визначається «Положенням про порядок реалізації учасниками освітнього процесу Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна права на академічну мобільність», зокрема розділом IV, який регулює питання визнання та перезарахування результатів навчання. За організацію академічної мобільності студентів відповідає Офіс мобільності Управління міжнародних відносин. Порядок поновлення та переведення здобувачів освіти встановлюється документом «Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна». Визнання кваліфікацій, результатів навчання та періодів навчання, отриманих у системі вищої освіти на тимчасово окупованих територіях України після 20 лютого 2014 року, здійснюється відповідно до встановленого в університеті порядку проходження атестації. Окремими нормативними актами визначено процедури визнання ступенів вищої освіти, здобутих у закордонних закладах освіти, а також документів про середню, професійну та фахову передвищу освіту, виданих навчальними установами інших держав. Документи доступні : <https://surl.li/pivjgd>; <https://karazin.ua/documents/>. Описана процедура є чіткою, логічною та зрозумілою. Під час зустрічі зі здобувачами ЕГ отримала підтвердження того, що у ЗВО визначені чіткі та зрозумілі правила, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу, а також здобувачі мали відповідні практики перезарахування. Рішення щодо перезарахування відповідних результатів приймається на засіданні кафедри.

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

Питання визнання результатів навчання, набутих здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти в неформальній / інформальній освіті регулюються наступними документами: «Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна»https://karazin.ua/storage/static-content/source/documents/Polozhenia_organizacia_osv_protseesu.pdf «Порядком визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна» <https://ipa.karazin.ua/wpcontent/themes/education/filesforpages/science/pologenie%20pro%20neformal%20osvita.pdf> Ці документи розміщені у відкритому доступі на сайті університету. На зустрічі зі здобувачами було підтверджено, що вони обізнані про можливість зарахування окремих результатів, отриманих в межах неформальної освіти (на основі закінчення онлайн курсів чи за результатами міжнародної академічної мобільності). Попри обмеження щодо виїзду за кордон такі практики мають місце на ОНП. Так, здобувачка Софія Нолбат, написала заяву, надала Сертифікат про проходження змішаної інтенсивної програми “Aurora PhD Academy on Publishing Skills and Science Communication” в рамках програми Erasmus+ KA171, 06.10.2025–10.10.2025, комісія 28.11.2025 року провела засідання, протоколом № 1 ухвалила рішення про часткове перезарахування з ВБ 1.3 “Теоретико-методологічні засади дисертаційного дослідження з соціології”; написала заяву, надала Сертифікат про завершення літньої школи «Викладання (в Академії)», 26.07.2025–02.08.2025, комісія 28.11.2025 року провела засідання, протоколом № 1 ухвалила рішення про часткове перезарахування з ВБ 1.2 “Університетська освіта в сучасному світі”; здобувачка Василиса Комаровська написала заяву, надала сертифікат про завершення школи «Причинно-наслідкові зв'язки в соціальних науках: епістемологічні та онтологічні аспекти» (01.11.2025–06.12.2025), комісія 28.11.2025 року провела засідання, протоколом № 1 ухвалила рішення про часткове перезарахування з ОК 4 “Соціологія XXI століття”. На запит ЕГ було надано документи, що підтверджують процедуру перезарахування. Рішення щодо перезарахування відповідних результатів приймається на засіданні кафедри і не може перевищувати 20% від загальної суми балів, які можна отримати під час вивчення відповідної дисципліни.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОНП «Соціологія» повністю відповідає вимогам всіх підкритеріїв Критерію 3: 3.1 - правила прийому на навчання за ОНП є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені. 3.2 - правила прийому на навчання за ОНП враховують її особливості; 3.3 - ЗВО у межах навчання на ОНП здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах, прописані правила визнання таких результатів чіткі та зрозумілі; 3.4 - ЗВО у межах ОНП здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству і є доступними для здобувачів. Позитивною практикою є заохочення студентів до неформальної та/або інформальної освіти з наступним визнанням отриманих результатів в межах деяких ОК. Зважаючи на повну відповідність всіх підкритеріїв вимогам Критерію 3 та відсутність взірцевих практик, експертна група дійшла висновку про відповідність ОНП «Соціологія» рівню В за Критерієм 3.

Недоліки

не виявлено

Рекомендації

Протягом наступного навчального року запланувати заходи щодо додаткового інформування здобувачів щодо можливості перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній освіті. В РНП відповідних навчальних дисциплін (там, де це є доречним, і де така процедура вже відбувалася) внести зміни, які б охоплювали процедуру перезарахування конкретних онлайн-курсів/ результатів міжнародної академічної мобільності як частину вивчення дисципліни

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

В Університеті реалізація освітнього процесу регламентована нормативною документацією, що відповідає законодавству України «Про освіту», «Про вищу освіту», а також Положення про організацію освітнього процесу в ХНУ імені В. Н. Каразіна. ОНП розроблена з урахуванням СВО за спеціальністю, що відображено у структурі ОНП, переліку компетентностей і ПРН. Методи, засоби та технології навчання і викладання на ОНП та РНП ОК сприяють досягненню мети та ПРН (<https://is.gd/3ZWOWU>). Досягнення ПРН забезпечують ОК програми. Викладачі мають право обирати форми, методи, засоби та технології навчання. ЕГ у результаті зустрічей з викладачами, аспірантами, випускниками, роботодавцями, у процесі аналізу матеріалів, результатів анкетування аспірантів (<https://is.gd/C9Zzi1>), підтверджує що методи, форми й засоби навчання і викладання сприяють досягненню мети й програмних результатів ОНП та відповідають вимогам студентоцентрованого підходу. Здобувачі мають вільний доступ до навчально-методичних матеріалів; можуть вільно формувати освітню траєкторію, оскільки мають можливість відкритого доступу до необхідної інформації, через вільне обрання вибіркового компонентів, баз практик, тем і керівників наукових робіт; участі в удосконаленні ОНП, наукових заходах тощо, що було підтверджено здобувачами на зустрічі з ЕГ. Про дотримання принципів академічної свободи свідчить вільний вибір методів і засобів навчання викладачами, серед яких case study, дискусії, проблемно-аналітичні завдання, підготовка презентацій інтерактивні методи (ОК1, ОК2, ОК3, ОК4, ОК5, ВБ 1.1, ВБ 1.4) метод проектів, які у тій чи іншій мірі використовуються на усіх ОК. Крім того, в освітньому процесі широко застосовуються сучасні цифрові технології навчання (платформи дистанційного навчання, відеоконференції, електронні курси), які використовуються для проведення лекцій і семінарів, організації дискусій, подання та перевірки письмових робіт і надання зворотного зв'язку. Наразі освітній процес здійснюється дистанційно, для його реалізації використовується системи Moodle, а аудиторні заняття здійснюються через платформу ZOOM, meet.google, посилання на заняття, вказані на сайті аспірантури (<https://is.gd/3ZWOWU>). Спілкування зі здобувачами та регулярні опитування підтверджують задоволеність організацією освітнього процесу та використовуваних викладачами методів, засобів та технологій для опанування ОК. За результатами опитування 80% аспірантів високо оцінили зміст програми: середній бал за твердженням «Зміст освітньо-наукової програми відповідає сучасним потребам науки та суспільства» становить 4,73 (за 5-бальною шкалою), що свідчить про майже повну згоду респондентів із цим твердженням. Також високо оцінено своєчасність комунікації (4,60) та баланс між теоретичними й практичними заняттями (4,47). Освітній процес на ОНП організовано на засадах академічної свободи, взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу, з урахуванням потреб та інтересів здобувачів.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

Інформація про різні аспекти організації освітнього процесу в Університеті викладена на офіційному сайті закладу. Здобувачам ОНП систематично надається актуальна та повна інформація щодо організації освітнього процесу, його змісту та поточних змін з використанням офіційних інформаційних ресурсів Університету та ННІ СМК. Ключовим каналом інформування є сторінка аспірантури на сайті ННІ СМК, де у відкритому доступі розміщуються відомості про ОНП, які містять опис, зміст, структуру, мету ОК; критерії та порядок оцінювання результатів навчання; рекомендовані джерела; умови навчання, нормативні документи, оголошення та інша актуальна інформація для здобувачів третього рівня вищої освіти (<https://surl.li/wqwtub>). РНП, перелік вибіркових ОК, що пропонуються здобувачам ОНП, систематизовано та оприлюднено у Каталозі вибіркових дисциплін для аспірантів, та переліку обов'язкових ОК розміщених на офіційному сайті ННІ за посиланням: <https://is.gd/3ZWOwU>. Окрім вебресурсів інформація доводиться до здобувачів за допомогою структурних підрозділів, відповідальних за реалізацію ОНП; безпосередньої комунікації з адміністрацією ННІ, зокрема із заступником директора з наукової роботи, через групові чати у соціальних мережах, створені спеціально для аспірантів. Під час проведення фокус-груп здобувачі підтвердили, що отримують усю необхідну інформацію своєчасно в зазначені способи.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

ЕГ констатує, що ЗВО ефективно поєднує навчальний процес з дослідницькою діяльністю, що відповідає вимогам освітньої програми та рівню підготовки здобувачів. Дослідження є обов'язковим компонентом навчання для всіх учасників ОНП, що підтверджується прикладами участі аспірантів у наукових ініціативах. Науково-дослідна спрямованість знаходить відображення у більшості компонентів ОНП і відповідає Стандарту ВО. Поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОНП відбувається шляхом участі здобувачів у міжнародних та національних наукових проєктах, при виконанні творчих завдань за окремими освітніми компонентами (ОК 3, ОК 5, ОК 6, ОК 7), підготовки наукових публікацій, участі в наукових конференціях. Зміст ОК безпосередньо інтегрований з виконанням дисертаційного дослідження. Так, у межах ВБ1.3 аспіранти розробляють теоретичну рамку власної дисертації, формують наукову проблему, дослідницькі питання та гіпотези, які згодом використовуються в дисертаційній роботі. Результати виконання цих завдань обговорюються на семінарських заняттях у форматі наукової дискусії та рецензування. Освітні компоненти гуманітарного та міждисциплінарного спрямування (ВБ1.1, ВБ1.4) передбачають виконання аналітичних робіт і кейс-досліджень, які дозволяють аспірантам застосовувати теоретичні підходи та методи соціологічного аналізу до тем, безпосередньо пов'язаних із предметом їхніх дисертацій (<https://is.gd/nNRFuX>). Під час проведення фокус-груп здобувачі поділились своїм досвідом залучення в науково-дослідні проєкти ННІ. У ВСО детально описана участь здобувачів в проєктах ННІ: аспірант Дмитро Сопільняк був залучений у проєкт FUSILLI (<https://surl.lu/ejuigg>) до польових досліджень та інтерпретації результатів дослідження, результатом стали публікації (Сокурянська Л., Сопільняк Д. Українська освіта в умовах війни: стан резильєнтності та можливості забезпечення якості освітніх послуг.); Сокурянська Л. Г., Сопільняк Д.Р. Вплив війни на соціальний порядок в українських закладах середньої освіти. Навчальний заклад та викладач: зміни векторів взаємозалежності, Сопільняк Д.Р. та Нолбат С.В. взяли участь у дослідженні «Старшокласник 2024», яке було здійснено САУ в листопаді- грудні 2024 року серед учнів старших класів Харкова, Одеси, Черкас та Львівської області, брали участь в розробці анкети опитування, що було затверджено протоколом кафедри соціології. О. Дурнев - один з авторів заявки на конкурс проєктів молодих вчених від МОН України, проєкт «Синергія формальної та неформальної освіти для запобігання втрати людського капіталу в умовах війни» виграв конкурс у січні 2026 року. Також О. Дурнев включений до команди проєкту, що виграв конкурс НФДУ і розпочне свою реалізацію в березні 2026 року. Аспірантка В.Комаровська включена в команду проєкту Ерасмус+ КА2 "FORWARD", який розпочав свою роботу в листопаді 2025 року.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

ЕГ, на основі аналізу РНП ОК та відповідей учасників зустрічей, констатує наявність комплексного підходу до оновлення змісту ОК у ЗВО. Система актуалізації навчальних матеріалів регламентована різними документами відповідно до Стратегії розвитку університету (<https://is.gd/AJvPgq>). Оновлення змісту ОК, методів та технологій їх викладання здійснюється за результатами власних досліджень, стажувань та дистанційних курсів, інновацій у викладанні фахових дисциплін тощо. Результати наукової діяльності викладачів, їхнє залучення до наукових стажувань, участь у конференціях, наукових заходах відображаються в їхніх наукових публікаціях і використовуються для оновлення змісту навчальних дисциплін. З урахуванням динамічного характеру соціологічної науки, зміст дисциплін оновлюється відповідно до змін соціальної реальності та нових соціальних викликів. Наприклад, оновлення змісту ОК «Українські революції в порівняльній перспективі» здійснюється шляхом систематичної інтеграції сучасних наукових підходів і актуальних емпіричних досліджень у галузі соціології революцій. Окремі теми курсу присвячено сучасним проблемним полям, наприклад, цифровій мобілізації, ролі соціальних мереж, емоційним і культурним вимірам протесту, постколоніальній критиці універсальних моделей

революцій. ОК «Методологія та методи соціологічного дослідження» регулярно оновлюється зміст на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, а саме: у 2025-26 н.р. здобувачам пропонуються нові масиви даних для виконання самостійної аналітичної роботи, яка має на меті актуалізувати навички роботи з даними, а також знання щодо створення сучасних опитувальників: масив даних за результатами онлайн-опитування «Довіра в європейських демократіях», проведеного у 24 країнах у травні-червні 2025 року в межах міжнародного проєкту TRUEDEM та раунд 11 (2023/24) Європейського соціального опитування. Викладачі ОНП є активними учасниками діяльності Соціологічної асоціації України та беруть участь в організації наукових заходів загальнонаціонального рівня, що забезпечує постійний обмін досвідом і використання актуальних наукових напрацювань під час оновлення освітніх компонентів і ОНП загалом.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

ЕГ констатує, що навчальний заклад послідовно реалізує політику інтернаціоналізації відповідно до Стратегії інтернаціоналізації (<https://is.gd/FpS4DV>), Порядку реалізації права на академічну мобільність (<https://is.gd/XjkEHD>). Укладено Міжнародні угоди, меморандуми про співпрацю (<https://surl.li/flxdmx>) в яких визначені основні напрями співпраці: спільна проєктна діяльність, участь у міжнародних грантових програмах, організація спільних конференцій, активізація наукової роботи, залучення до неї здобувачів, розвиток різних форм академічної мобільності тощо (<https://is.gd/xXJoQL>). Наукові дослідження, у яких задіяні викладачі та аспіранти ОНП (<https://surl.li/joqkft>), забезпечує інтеграцію міжнародних підходів, стандартів академічної доброчесності та дослідницької етики в освітній процес і дисертаційні дослідження. Інтернаціоналізація навчання і викладання забезпечується через механізми академічної мобільності та міжнародної співпраці ЗВО, що безпосередньо впливає на якість викладання і формування міжнародних академічних компетентностей аспірантів. За останній рік доц. Кузіна І.І. взяла участь в 4-х академічних мобільностях. Аналіз ВСО, інформації на сайті ЗВО та онлайн-зустрічі засвідчили, що НПП використовують результати міжнародних досліджень, порівняльні дані, сучасні зарубіжні теоретичні підходи та аналітичні рамки, а також інноваційні міжнародні освітні продукти, розроблені у співпраці з іноземними партнерами (напр., МООС проєкту ValEUs). Наукова комунікація має міжнародний вимір: результати дисертаційних досліджень апробуються на міжнародних заходах і через публікації в зарубіжних наукових виданнях, що підтримується змістом відповідних ОК ОНП. Здобувачі ОНП забезпечені інтеграцією у світовий академічний простір, що сприяє формуванню дослідницьких і професійних компетентностей: на початку першого року навчання (18–24.11.2024 року) Полбат С.В. брала участь у міжнародному колоквиумі «Risk and Crisis Management for a Safe Ukraine» на базі Центрально-Шведського університету, де було організовано обмін досвідом щодо взаємодії з громадськістю у сфері запобігання кризам та управління ризиками.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ЕГ дійшла висновку, що ОНП повністю відповідає наступним підкритеріям Критерію 4: 4.1 –загалом методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню ПРН, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. 4.2 – НПП за різними каналами інформують здобувачів про цілі, зміст та програмні результати навчання, порядок та критерії оцінювання у межах ОК. 4.3. – на ОНП забезпечено поєднання навчання і досліджень через використання НПП дослідницьких методів та відповідного ПЗ, а тематика дослідницьких завдань враховує особливості ОНП, напрями наукових досліджень викладачів та інтереси здобувачів.4.4. - зміст ОК оновлюється систематично й на основі наукових та практичних здобутків. 4.5 – навчання, викладання та наукові дослідження на ОНП пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти. Позитивні практики Високий рівень кваліфікації НПП та наукових керівників, які є визнаними фахівцями з соціології як в академічному так і в освітньому середовищі. Високий рівень їх публікаційної та дослідницької активності, в тому числі в співпраці зі здобувачами. Наявність власного журналу, можливість безкоштовної публікації для аспірантів (витрати бере на себе ЗВО)

Недоліки

не виявлено

Рекомендації

Враховуючи затребуваність з боку стейкхолдерів навичок аналізу результатів дослідження, ЕГ рекомендує включити до ОК, де це буде доречно, модуль з вивчення можливостей програм статистичного аналізу даних, зокрема R-Studio, яка є безкоштовним альтернативним заміником наявної в ЗВО програми SPSS.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Проведення контрольних заходів в освітньому процесі регламентується Положенням про організацію освітнього процесу (<https://is.gd/Vyoo0yE>). Форми контрольних заходів, критерії оцінювання сформульовані в РНП ОК, розміщених на сайті ЗВО (<https://is.gd/nNRFuX>). У межах ОНП застосовуються різні форми контролю, відповідні третьому рівню вищої освіти, а саме: підготовка наукових текстів (проекти, статті, тези, розділи дисертації) як форма індивідуальних завдань і підсумкового контролю. Наприклад, у дисципліні «Підготовка наукових публікацій та презентація результатів досліджень» підсумковим результатом є наукова стаття та її публічна презентація, що безпосередньо перевіряє досягнення ПРН, пов'язаних із академічним письмом, науковою аргументацією та комунікацією результатів досліджень (зокрема РНО2, РНО3, РНО5). Контрольні роботи та аналітичні есе, спрямовані на перевірку здатності формувати наукові проблеми, працювати з теоретичними джерелами та методологією як форми контролю використовуються, зокрема, у дисципліні «Теоретико-методологічні засади дисертаційного дослідження з соціології» і дозволяють оцінити досягнення ПРН щодо формування методологічної рефлексії, формулювання гіпотез та критичного аналізу (РНО4, РНО9, РН10). Семінарські обговорення та усні презентації, що є формою поточного контролю і спрямовані на перевірку здатності аспірантів аргументовано представляти результати власних досліджень, вести наукову дискусію та працювати з міждисциплінарними підходами, наприклад, у дисципліні «Українські революції в порівняльній перспективі» семінарські заняття та презентації дослідницьких напрацювань дозволяють перевірити досягнення ПРН щодо аналітичного мислення, порівняльного аналізу та наукової комунікації (РНО2, РНО6, РН11). Кожна форма контрольного заходу співвіднесена з конкретними ПРН, визначеними ОНП, і забезпечує комплексну перевірку як теоретичної підготовки, так і практичних дослідницьких та комунікативних умінь аспірантів, що відповідає вимогам законодавства та стандартам третього рівня вищої освіти. Під час зустрічі зі здобувачами було підтверджено, що ця інформація є доступною на університетських ресурсах і доводиться до їх відома вчасно і в повному обсязі.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Відповідно до Стандарту вищої освіти в ОНП передбачено, що атестація здійснюється у формі публічного захисту дисертаційної роботи. Інформація про форми і порядок атестації в Університеті викладена в Положенні про організацію освітнього процесу (<https://is.gd/Vyoo0yE>). Форма атестації здобувачів вищої освіти на ОНП повністю відповідає вимогам відповідного СВО та відображають її дослідницький характер. Відповідно до СВО, підсумкова атестація здобувачів ступеня доктора філософії здійснюється виключно у формі публічного захисту дисертації, яка є самостійним науковим дослідженням і передбачає отримання нових науково обґрунтованих результатів. Саме така форма атестації визначена в ОНП та реалізується після повного виконання здобувачем освітньої і наукової складових програми, включно з індивідуальним планом наукової роботи. Публічний захист дисертації забезпечує комплексну перевірку досягнення всіх ПРН, визначених стандартом. Крім підсумкової атестації, досягнення ПРН поетапно перевіряється в межах поточного та підсумкового контролю з освітніх компонентів, передбачених навчальним планом, через іспити, заліки, презентації дослідницьких напрацювань, виконання аналітичних і науково-дослідних завдань. Така система оцінювання узгоджується зі стандартом, який не обмежує атестацію лише іспитовими формами, а передбачає накопичувальний характер формування результатів навчання з їхньою інтегральною перевіркою під час захисту дисертації. За період між акредитаціями відбулося 7 успішних захистів дисертацій. 4 - планується в поточному н.р.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзамінаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У ЗВО створено комплексну систему контрольних заходів, яка забезпечує об'єктивність оцінювання. Ознайомлення з нормативними документами, спілкування із здобувачами та іншими учасниками освітнього процесу свідчать про наявність чітких і зрозумілих правил проведення контрольних заходів, які є заздалегідь оприлюдненими, чіткими й прозорими. Процедури проведення контрольних заходів, можливість оскарження їх результатів регламентуються низкою положень на сайті Університету (<https://is.gd/CEsPVV>). Підписані графіки екзаменів для аспірантів своєчасно оприлюднюються у відкритому доступі (розклад екзаменаційної сесії аспірантів 1 курсу денної форми навчання - <https://surl.li/mnuvol>, розклад екзаменаційної сесії аспірантів 2 курсу денної форми навчання - <https://surl.li/hrpnir>). Моніторинг обізнаності здобувачів вищої освіти з процедурами проведення контрольних заходів здійснюються викладачем під час занять. Види, форми контролю та їх методичне забезпечення зазначаються в програмі навчальної дисципліни. На зустрічі з НПП було з'ясовано, що об'єктивність екзаменаторів забезпечується чітким дотриманням затверджених форм контролю, критеріїв оцінювання результатів навчання здобувачів. Механізм та процедури забезпечення об'єктивності регулюються "Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна". Об'єктивність оцінювання контрольних заходів окремо забезпечується відеофіксацією процедури (згідно з внутрішніми документами ХНУ імені В.Н. Каразіна) та наданням відеозаписів на сервер Університету. Дані відеозаписи можуть бути в подальшому використаними для врегулювання конфліктних ситуацій (зокрема і конфліктів інтересів). Процедуру запобігання та врегулювання конфлікту інтересів забезпечує Положення про врегулювання конфліктних ситуацій. Застосування даної процедури в межах ОНП не відбувалось. Як зазначено у ВСО порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів міститься в "Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна". Здобувачі ознайомлюються з результатами оцінювання своєї підсумкової роботи не пізніше, ніж через 5 робочих днів після її написання та має право ознайомитися з перевіреною роботою й отримати пояснення щодо отриманої оцінки. У разі незгоди з оцінкою здобувач має право подати в день оголошення оцінки або на наступний робочий день завідувачу кафедри письмову апеляцію у вільній формі, вказавши конкретні причини незгоди з оцінкою. Завідувач кафедри разом з екзаменатором, залучаючи за необхідності інших фахівців, протягом 3 днів повинен розглянути апеляцію і в усній формі сповістити здобувача вищої освіти про результати розгляду. Спілкування зі здобувачами освіти, аналіз результатів опитувань, підтвердили об'єктивність оцінювання, обізнаність здобувачів вищої освіти з правилами проведення контрольних заходів та порядком оскарження їх результатів. Випадків застосування процедури на ОНП не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

В Університеті для забезпечення принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин розроблена низка документів, які чітко та зрозуміло розкривають політику Університету щодо дотримання академічної доброчесності: Кодекс цінностей Каразінського університету; Настанова з якості Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна; Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна; Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових та навчальних працях працівників і здобувачів вищої освіти Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна; Порядок проведення перевірки кваліфікаційних робіт, наукових праць та навчальних видань щодо наявності запозичень з інших документів; Порядок проведення внутрішніх аудитів системи управління якістю та здійснення коригувальних і запобіжних дій у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна. Університет популяризує академічну доброчесність. Попередження плагіату в академічному середовищі університету здійснюється з використанням онлайн системи, що рекомендована МОН України: StrikePlagiarism.com (<https://is.gd/RJhfxj>). Перевірку здійснює системний оператор за наявності роботи в паперовій та електронній формах, які є ідентичними. Дані системи дозволяють проводити пошук ознак плагіату в текстах робіт працівників та здобувачів вищої освіти університету. Ці системи використовуються для перевірки кваліфікаційних робіт, статей в університетських наукових періодичних виданнях, а також монографіях і навчальних виданнях, що друкуються у видавництві університету (відповідальна особа по ННІ СМК Профатілова Л.Г.). Репозитарій: <https://is.gd/aR2Ln7>. Відповідальність за академічну недоброчесність передбачена п.7.12.5 Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна. Враховуючи сучасні тенденції розвитку та використання технологій ШІ, в Університеті затверджено Політику щодо використання штучного інтелекту (<https://surl.li/qumuoh>). В Каразінському університеті значна увага приділяється додержанню правил та норм академічної доброчесності (<https://is.gd/oNwwl5/>; <https://is.gd/PDm4s6>). Окремим кроком на шляху популяризації академічної доброчесності стало оприлюднення текстів дисертацій керівництва і працівників університету. Окрім цього, університет виступає партнером Проекту сприяння академічній доброчесності (SAIUP) <https://is.gd/KUveAu>, що є невід'ємною складовою нової академічної культури в українських закладах вищої освіти. Окремо задля запобігання академічній недоброчесності аспіранти після вступу заповнюють декларацію про академічну доброчесність (<https://surl.li/lfsqsh>). Загалом ЕГ за результатами спілкування з різними фокус-групами відмічено відповідальне ставлення університетської спільноти, у тому числі НПП та здобувачів ОНП, до дотримання принципів академічної доброчесності та чітке їх розуміння.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

За висновком ЕГ ОНП повністю відповідає наступним підкритеріям Критерію 5. Нормативно-правова база Університету забезпечує чіткі і зрозумілі процедури проведення контрольних заходів - 5.1. Форма атестації відповідає Стандарту вищої освіти - 5.2 і передбачає що атестація здійснюється у формі публічного захисту дисертаційної роботи, що відповідає нормативно-правовим документам. 5.3 - правила проведення контрольних заходів є чіткими та зрозумілими для здобувачів, наявні процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначено порядок оскарження результатів контрольних заходів які зрозумілі здобувачам. 5.4 – у ЗВО визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу і які популяризуються. Позитивні практики ЕГ вважає позитивною практикою затверджену Університетом Політику щодо використання штучного інтелекту в освітньому процесі і науковій роботі. Враховуючи специфіку ОНП, в межах ОК включено окремі теми, що стосуються етичного та доброчесного використання ШІ в науковій та дослідницькій роботі. Оприлюднення текстів дисертацій керівництва і працівників університету в репозитарії підтримує культуру академічної доброчесності, сприяє прозорості наукових досліджень та відповідає принципам відкритої науки

Недоліки

не виявлено

Рекомендації

немає

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень А

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

В ННІ СМК працює 20 професорів та 55 доцентів і викладачів. НПП ОНП «Соціологія» відповідає вимогам чинного стандарту вищої освіти та Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності. До викладання залучені доктори та кандидати соціологічних наук, які повністю відповідають профілю дисциплін. Всі НПП мають стаж науково-педагогічної роботи більше 10 років є досвідченими науковцями і практиками. Гарант ОНП Віль Бакіров - голова Соціологічної асоціації України, Людмила Сокурянська - одна з розробників Стандартів вищої освіти “Соціологія”, Олександр Голіков - член редколегії фахового видання категорії Б “Український соціум”. Тематика дисертацій здобувачів корелює з науковими інтересами керівників, що підтверджено під час фокус-груп з менеджментом ННІ СМК, НПП та здобувачами. Під час зустрічей із гарантом та НПП підтверджено системну участь викладачів у науково-дослідних проєктах (<https://is.gd/cj136B>), у тому числі міжнародних, що свідчить про визнання їхньої професійної компетентності на міжнародному рівні. Необхідно відзначити також інтеграцію НПП в академічну спільноту через конференції, конгреси САУ, співпрацю з Інститутом соціології НАН України. НПП активно здійснюють дослідницьку діяльність, результати якої відображені у публікаціях, індексованих у міжнародних наукометричних базах Scopus і Web of Science, а також у монографіях, навчально-методичних працях, матеріалах апробації та науково-популярних виданнях. За ініціативи адміністрації ННІ СМК запроваджена система навчання викладачів подачі публікацій до видань, що індексуються у наукометричних базах. Ця ініціатива довела свою дієвість через зростання кількості таких публікацій у НПП після навчання. Додатково варто відзначити, що всі викладачі програми регулярно проходять підвищення кваліфікації, беруть участь у міжнародних наукових конференціях та освітніх форумах, що сприяє підтриманню їхнього професійного рівня відповідно до сучасних тенденцій розвитку соціологічної науки. Наведені факти підтверджують належний рівень професійної компетентності та кваліфікації науково-педагогічних працівників, які забезпечують реалізацію освітньої програми. На запит ЕГ було надано сертифікати, що підтверджують підвищення кваліфікації

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Процедури конкурсного відбору науково-педагогічних працівників у ННІ СМК організовані з дотриманням принципів відкритості, неупередженості та об'єктивності і регламентуються Положенням «Про порядок заміщення посад науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна» (<https://is.gd/MLKmjP>). Актуальна інформація про проведення конкурсу на заміщення вакантних посад оприлюднюється на офіційному вебсайті Університету (<https://is.gd/bUAAvC>). Процедура заміщення вакантних посад здійснюється на основі визначених критеріїв оцінювання професійної компетентності кандидатів. Відбір передбачає комплексну перевірку відповідності претендентів вимогам пункту 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, врахування результатів їхньої попередньої професійної діяльності, а також відповідність спеціалізації навчальним дисциплінам, викладання яких планується. Суттєвим механізмом оцінювання професійної діяльності науково-педагогічних працівників є щорічне рейтингове оцінювання, що забезпечує комплексний та об'єктивний аналіз їхніх наукових, освітніх і організаційних результатів. Оцінка результативності роботи науково-педагогічних працівників університету регулюється Порядком «Визначення рейтингів науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна» (<https://is.gd/GxoAVa>). Під час фокус-групи 9 з науково-педагогічними представниками було з'ясовано, що НПП ознайомлені з показниками для визначення рейтингів науково-педагогічних працівників (навчально-методична робота, науково-дослідна робота та підготовка наукових кадрів). На зустрічах менеджментом ЗВО, ННІ СМК, науково-педагогічними працівниками було підтверджено, що рішення за підсумками конкурсного відбору приймаються колегіальними органами (конкурсними комісіями, вченою радою ННІ СМК та ЗВО), що сприяє зниженню ризиків суб'єктивності оцінювання та забезпечує дотримання принципів академічної доброчесності і прозорості процедур.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

Під час зустрічі із стейкхолдерами підтверджено участь роботодавців у перегляді ОНП, наданні рецензій, участі в обговореннях. Представники дослідницьких організацій та аналітичного сектору засвідчили релевантність освітньо-наукової програми сучасним запитам ринку праці. Аналіз наданих договорів про співпрацю свідчить про системне та багатовекторне залучення працедавців до організації та реалізації освітнього процесу на освітній програмі. Зокрема, у договорі з ТОВ «ФАКТУМ ГРУП УКРАЇНА» передбачено залучення провідних фахівців компанії до експертизи, розробки та впровадження освітніх програм, у тому числі за дуальною формою навчання, а також до проведення виробничих практик і стажувань здобувачів освіти. Аналогічні положення містять договори з ТОВ «Група Рейтинг», ГО «Український інститут соціальних досліджень імені Олександра Яременка» та ТОВ «НЬЮ ІМІДЖ МАРКЕТИНГ ГРУП», які передбачають нормативне та організаційне забезпечення апробації й доопрацювання моделей підготовки фахівців за спеціальністю С5 «Соціологія», розширення практичної складової програм та залучення фахівців-практиків до навчального процесу. Крім того, договір про співробітництво з Харківським обласним центром соціальних служб безпосередньо спрямований на забезпечення якісної практичної підготовки здобувачів, підготовку місць практики, залучення роботодавця до формування тематики кваліфікаційних робіт, консультування освітніх програм і сприяння працевлаштуванню випускників. Таким чином, роботодавці не лише виступають базами практик, а й беруть участь у змістовному оновленні освітніх компонентів, оцінюванні результатів навчання та інтеграції прикладних завдань у структуру ОП, що свідчить про їх активну роль у забезпеченні відповідності підготовки здобувачів актуальним вимогам ринку праці. Під час зустрічі 6 зі стейкхолдерами було підтверджено факт залучення іноземних фахівців до реалізації освітньо-наукової програми. Представники зовнішнього середовища позитивно оцінили практику міжнародної академічної взаємодії, зокрема участь здобувачів у транснаціональному науково-освітньому семінарі «Writing Ethnography» (GPOL6024, Spring 2024), організованому The New School for Social Research (США). Було зазначено, що проведення занять професоркою Джессікою Пізано англійською мовою у форматі регулярних семінарів та індивідуальних консультацій сприяло розвитку навичок наукового письма та інтеграції здобувачів у міжнародний дослідницький простір. На зустрічі зі здобувачами вони також підтвердили факт проведення зазначеного семінару англійською мовою, наголосивши на його регулярному форматі, безпосередній взаємодії з професоркою The New School for Social Research та можливості отримання індивідуального фідбеку щодо власних текстів.

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

ЗВО системно сприяє професійному розвитку НПП через реалізацію власних програм підвищення кваліфікації та у співпраці з національними й міжнародними освітніми та науковими інституціями. Підвищення кваліфікації здійснюється на підставі затвердженого Положення «Про підвищення кваліфікації та стажування у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна» (<https://is.gd/ZaLGZ8>). Документи, що регламентує систему професійного розвитку викладача: Положення «Про підвищення кваліфікації в Інституті післядипломної освіти та заочного (дистанційного) навчання Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна» (<https://is.gd/Cn9g5E>) та Положення «Про підвищення кваліфікації та стажування наукових і науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна за кордоном» (<https://is.gd/54Uzoi>). Так, Перепелиця Олег пройшов International Academic Research and Methodological Internship «Modern EdTech in the Educational Process of Higher Education Institutions» у Higher School of Social and Economic Studies in Przeworsk (Польща). Голіков Олександр - у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна (Інститут післядипломної освіти та заочного навчання) за програмою «Новітні методології соціального менеджменту». Кузіна Ірина - «Online Future Teaching Skills» у Centre for Teaching and Learning (ZLL) Європейського університету Viadrina (Німеччина). Паралельно заклад забезпечує багаторівневу систему заохочення викладацької діяльності як

важливий елемент підтримки професійного зростання. На університетському рівні застосовуються грамоти, почесні відзнаки та премії (зокрема премії імені В. Н. Каразіна), що відзначають внесок у розвиток ННІ СМК, підготовку здобувачів освіти, наукову діяльність і багаторічну сумлінну працю. В ЗВО діє система матеріального заохочення НПП, наукових керівників та гаранта через преміювання. Людмила Сокурянська зазначила отримання премії за участь в організації V Конгресу Соціологічної асоціації України. Руслан Запорожченко - за наукові публікації у Scopus та/або Web of Science, в тому числі здобувачів, що є співавторами таких публікацій. За призове місце у щорічному конкурсі навчально-методичної та наукової літератури Віль Бакіров та Ігор Рущенко отримали грамоту та премію. Руслан Запорожченко підтвердив практику преміювання здобувача (якщо він є працівником ХНУ ім. В. Н. Каразіна) та наукового керівника за умови успішного захисту дисертації. Діяльність викладачів відзначається нагородами Харківської обласної ради, Харківської обласної державної адміністрації та Харківської міської ради. На галузевому й національному рівнях професійні досягнення підтверджуються подяками Міністерства освіти і науки України, відзнаками НАНУ, нагородами НАПНУ та державними нагородами. Така система стимулювання виконує мотиваційну, репутаційну, інституційну та стратегічну функції, формуючи комплексну модель підтримки викладацької та наукової діяльності.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

За висновком ЕГ ОНП повністю відповідає наступним підкритеріям Критерію 6. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми - 6.1. В ЗВО функціонує прозора та колегіальна процедури конкурсного відбору, з урахуванням щорічного рейтингового оцінювання НПП як механізму внутрішнього забезпечення якості освіти - 6.2. ННІ СМК практикує багатовекторне та інституційно оформлене залучення роботодавців та професіоналів-практиків із залученням іноземних фахівців до реалізації ОНП - 6.3. Чітко регламентована система підвищення кваліфікації НПП з реальними прикладами міжнародних стажувань та наявність системи матеріального й символічного заохочення викладачів - 6.4. Система кадрового забезпечення, конкурсного відбору, залучення роботодавців та професійного розвитку НПП є нормативно врегульованою, послідовною та такою, що забезпечує належний рівень якості реалізації освітньої програми. Позитивні практики НПП є досвідченими фахівцями у галузі соціології, що підтверджено їхнім науковим та академічним статусом. Система заохочення НПП ефективно стимулює організаційну та публікаційну діяльність. Зразковою практикою є система заохочень здобувачів-співавторів публікацій WoS та Scopus. Взірцевою практикою можна вважати запровадження за ініціативою менеджменту ННІ СМК регулярних методсемінарів з навчання НПП процедури подання публікацій до наукометричних баз даних, що показало ефективне зростання публікаційної активності. Зразковою практикою є формування каталогу вибіркових дисциплін виходячи із наукових інтересів та здобутків НПП

Недоліки

не виявлено

Рекомендації

немає

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень А

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

На зустрічі з огляду матеріально-технічної бази ЕГ переконалась, що ННІ СМК має високий рівень навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення, що дозволяють забезпечити досягнення визначених ОП цілей та результатів навчання. ННІ СМК має сучасні навчальні аудиторії, Центральну наукову бібліотеку (обладнана спеціальним комп'ютером для людей із вадами зору) та електронну бібліотеку (з підпискою Web of Science та

Scopus), спортивну залу, університетську медіастудію та ін. Окремо, варто відзначити, наявність повноцінно обладнаного безпечного простору (Karazin Coworking Hub), що включає у себе декілька смарт-аудиторій для проведення занять у гібридному форматі. В даний час ведуться будівельні роботи на площі 3500 кв.м. з метою розширення безпечного простору, що надасть можливість проводити навчання у кілька змін для майже 3000 здобувачів. ННІ СМК повністю є придатним для отримання освіти особами з особливими освітніми потребами. Було продемонстровано наявність пандусів, спеціально обладнаних вбиралень, ліфтів. Одна із спеціалізованих аудиторій ННІ СМК обладнана принтером Брайля. У Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна забезпечена цифрова безбар'єрність. Всі здобувачі забезпечені корпоративною електронною поштою, наявність якої надає певні можливості: розширена версія ZOOM, повноцінний доступ до репозиторію, доступ до платформи дистанційного навчання Moodle. Запроваджена система електронний деканат, яка надає можливості дистанційного доступу до розкладу, журналу успішності, дошки оголошень. Під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ було продемонстровано внутрішню систему Moodle. ЕГ відмітила змістовну наповненість системи Moodle.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

Під час фокус-груп зі здобувачами та науково-педагогічними працівниками академічним персоналом підтверджено безоплатний доступ до всієї необхідної інфраструктури й інформаційних ресурсів для реалізації освітньої наукової програми. Адміністрація ННІ СМК активно сприяє залученню здобувачів до наукових заходів, конференцій, круглих столів, конкурсів і майстер-класів, а також до співпраці з провідними експертами галузі та участі у міжнародних проектах. Під час зустрічі з представницею Центральної наукової бібліотеки університету було зазначено, що здобувачам і НПП забезпечено безоплатний доступ до бібліотечного фонду, електронного каталогу, електронної системи бібліотеки, а також до наукометричних баз Scopus і Web of Science, у тому числі з можливістю віддаленого доступу. Бібліотека оснащена комп'ютерами та достатньою кількістю робочих місць для самостійної роботи, що створює належні умови для підготовки дослідницьких проектів і дисертаційних досліджень. Також треба відмітити наявність у бібліотеці джерел резервного живлення під час блекаутів. На зустрічі 10 заступник директора Центральної наукової бібліотеки Олена Бабічева зазначила, що бібліотека надає доступ (як з комп'ютерів бібліотеки так і дистанційно) до міжнародних баз даних, зокрема Oxford University Press та Cambridge University Press. Також бібліотека надає послуги у визначенні УДК та підтримку в оформленні списку літератури за різними стандартами. На ПК Центру соціально-гуманітарних досліджень, що є структурним підрозділом ННІ СМК, встановлено ліцензоване ПЗ SPSS для аналізу даних результатів досліджень. Безпечність і безперервність освітнього процесу в умовах воєнного стану забезпечується функціонуванням університетських укриттів, зокрема сучасного простору Karazin Coworking Hub, обладнаного доступом до мережі Інтернет та Wi-Fi. Простір передбачає можливість навчальної та дослідницької роботи навіть під час повітряних тривоги. У разі блекаутів університет має резервні джерела електроживлення, що забезпечують стабільний доступ до електроенергії та бездротового інтернету для здобувачів і викладачів. ЕГ отримала запит від адміністрації ННІ СМК щодо можливості обладнання в корпусі кімнати матері і дитини для працівників, що працюють безпосередньо на робочих місцях. Під час фінального брифінгу проректор з науково-педагогічної роботи Борис Самородов зазначив, що адміністрація ЗВО знає про цей запит і питання вирішуватиметься на Конференції трудового колективу.

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

ЕГ встановила, що освітнє середовище ННІ СМК Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна є безпечним і таким, що забезпечує належні умови для навчання та наукової діяльності здобувачів ОНП «Соціологія». Механізми забезпечення безпечності освітнього середовища регламентуються внутрішніми нормативними актами, зокрема Правилами внутрішнього розпорядку університету (<https://is.gd/I1khFo>). У структурі університету функціонують Служба охорони, Відділ охорони праці, Штаб цивільного захисту. Під їх керівництвом систематично проводяться інструктажі з техніки безпеки, пожежної безпеки та цивільного захисту. В умовах воєнного стану та блекаутів забезпечено наявність укриттів та доступу до електроенергії і інтернету. На зустрічі 10 з представниками структурних підрозділів Антон Воробйов - в.о. начальника Управління соціальних освітніх ініціатив і розвитку спільнот зазначив, що кожен здобувач має можливість звернутись за допомогою чи консультацією до Центру ментального здоров'я, який є структурним їх підрозділом. Він підкреслив, що на всіх інформаційних ресурсах університету розповсюджується інформація про можливість анонімного звернення до психолога. Антон Воробйов повідомив, що за 2025 рік було зафіксовано приблизно 1500 звернень.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

Основним джерелом освітньої, організаційної, інформаційної та консультативної підтримки здобувачів є офіційний сайт Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (<https://is.gd/HlvL8y>) та ННІ СМК

(<https://is.gd/BUadC>). Організація й здійснення освітньої діяльності регламентується Положенням «Про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна» (<https://is.gd/CYriiw>). Цифрове освітнє середовище (зокрема електронний деканат) (<https://is.gd/EB6XV6>) забезпечує доступ до розкладу та журналу успішності здобувачів. Забезпечення навчання у дистанційному форматі здійснює Центр підтримки цифрового навчання Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (<https://is.gd/uf27bM>). Позаосвітня діяльність регламентується Положенням «Про організацію позаосвітньої діяльності зі студентами Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна» (<https://is.gd/h2xHII>). Організаційно-освітньо-наукове забезпечення підготовки здобувачів здійснює відділ аспірантури та докторантури (<https://is.gd/2bU2IH>). Консультативно-комунікаційна підтримка між аспірантами та викладачами або науковими керівниками забезпечується через корпоративну електронну пошту, месенджери. Центр зв'язків з громадськістю (<https://is.gd/LpevQP>) здійснює інформаційно-комунікаційну та репутаційну підтримку здобувачів. Правову підтримку та безоплатну юридичну консультацію здобувачів надає юридична клініка «Практико-освітній центр «Юридична допомога»» (<https://is.gd/mo7tOu>). Соціальну, правову та культурно-дозвілєву підтримку здійснює профком студентів, аспірантів і докторантів (<https://is.gd/u1dA4E>). Організацію, координацію та розвиток психологічної підтримки в університеті надає центр ментального здоров'я (<https://is.gd/kg7RVx>). Важливою складовою освітнього процесу є отримання фідбеку від студентів. На зустрічі зі здобувачами було підтверджено проведення опитування щодо задоволеності якістю ОНП та навчального процесу, результати якого знаходяться у відкритому доступі (<https://is.gd/RQCyB6>).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Організацію інклюзивного освітнього процесу та середовища, а також спеціального реабілітаційного супроводу здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами, забезпечення доступу до якісної вищої освіти з урахуванням обмежень їх життєдіяльності здійснює Центр інклюзивної освіти (<https://is.gd/wgJ4e9>). Його діяльність регламентується Положенням «Про Центр інклюзивної освіти навчального відділу Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна» (<https://is.gd/IWHBJX>). Правила прийому на навчання до Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна для здобуття вищої освіти в 2025 році забезпечують право на освіту особам з особливими освітніми потребами (<https://is.gd/ZzeuK6>). На даній ОП активно використовують переваги цифрового освітнього середовища Університету (LMS Moodle, Google-classroom, електронний деканат). Під час онлайн огляду матеріально-технічної бази (зустріч 11) було продемонстровано наявність пандусів у навчальних корпусах та укриттях, ліфтів, спеціальних вбиралень для осіб з особливими освітніми потребами. Також було продемонстровано наявність у Центральній науковій бібліотеці комп'ютера для людей із вадами зору. Спеціалізована аудиторія ННІ СМК облаштована принтером Брайля.

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна унормована антикорупційна політика, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій Антикорупційною програмою Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна 2026–2028 рр. (<https://is.gd/cMnqRF>). Ця програма спрямована не тільки на боротьбу, а й профілактику корупційних дій. З метою виконання вимог чинного антикорупційного законодавства України наказом ректора Каразінського університету призначено провідного професіонала з антикорупційної діяльності – Бойко І.А. (<https://is.gd/q7xReS>). На зустрічі з представниками структурних підрозділів Бойко І.А. наголосив, що в Університеті налагоджені внутрішні канали повідомлення про корупційні дії, проводиться роз'яснювальна робота. На офіційному сайті Університету можна знайти пам'ятку щодо запобігання та протидії корупції в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна (<https://is.gd/O11Hws>). Також Бойко І.А. зазначив, що Університет приєднаний до Єдиного порталу повідомлень викривачів (<https://is.gd/uaZ5AX>) та що з моменту приєднання до цього порталу не поступило жодного звернення щодо корупційних дій в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна. Важливим моментом є обізнаність здобувачів ОНП про нульову толерантність Університету до корупції, про канали повідомлень по корупцію. За останні три роки, які Бойко І.А. займає посаду провідного професіонала з антикорупційної діяльності за даною ОНП не було повідомлень про корупцію. На зустрічі зі здобувачами ОП та зустрічі з представниками студентського самоврядування було підтверджено обізнаність студентів про процедури врегулювання конфліктних ситуацій, про проведення профілактичних заходів щодо запобігання корупції, дискримінації, сексуального домагання та інших конфліктних ситуацій. З метою забезпечення гендерної рівності та запобігання дискримінації за гендерною ознакою в усіх сферах університетського життя затверджена гендерна стратегія Каразінського університету (2023–2033 роки) (<https://is.gd/vLzSr1>).

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Виходячи з аналізу документів та проведених зустрічей, ЕГ дійшла висновку щодо повної відповідності Критерію 7. Навчально-методичне забезпечення, фінансові та матеріально-технічні ресурси сприяють забезпеченню програмних результатів навчання – 7.1; ЗВО забезпечує повноцінний доступ до різноманітних інформаційних, навчальних, наукових і технічних ресурсів для НПП та здобувачів – 7.2; освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я – 7.3; університет повністю забезпечує організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів – 7.4; у ЗВО створено повноцінні умови для здобувачів з особливими освітніми потребами – 7.5; наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання та вирішення конфліктних ситуацій, яких дотримуються під час реалізації освітньої програми – 7.6. Взірцевою практикою є: Створено виняткові, комфортні й унікальні умови для здобувачів з особливими освітніми потребами: наявність спеціалізованої техніки (принтер Брайля, комп'ютер для осіб із вадами зору) у публічному доступі; наявність ліфтів; наявність спеціальних вбиралень. Механізми профілактики, виявлення та врегулювання конфліктних ситуацій, а також ситуацій цькування, сексуальних домагань і корупції за будь-якою ознакою має зразковий характер, зокрема в контексті співпраці з Єдиним порталом повідомлень викривачів.

Недоліки

не виявлено

Рекомендації

немає

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Університет здійснює визначені процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП, які регулюються: Положенням про організацію освітнього процесу (п. 3.2); Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (<https://surli.cc/iuefju>). Перегляд ОНП відбувається щорічно, до обговорення залучаються аспіранти, випускники та стейкхолдери, до уваги беруться зміни ринку праці та досвіду підготовки фахівців за подібними програмами у вітчизняних та зарубіжних ЗВО. Проєкт ОНП на наступний навчальний рік розміщується на сайті ЗВО у розділі "Проєкти для обговорення" (<https://is.gd/gVwLLe>). Шляхом обговорення проєкту ОНП формується перелік пропозицій, що розглядається членами робочої групи. Результати обговорень ОНП зафіксовані у відповідних протоколах. Окрім щорічного планового перегляду, зміни до ОНП можуть вноситися позапланово у разі: оновлення нормативно-правових документів у сфері вищої освіти та рекомендацій НАЗЯВО; результатів акредитацій, внутрішнього моніторингу якості освіти; зауважень і пропозицій від здобувачів, випускників, НПП роботодавців; змін у наукових пріоритетах і дослідницьких практиках. Наприклад, однією із формалізованих змін стало приведення ОНП 2025 у відповідність до оновленої національної класифікації галузей знань і спеціальностей, було збільшено кількість кредитів порівняно з 2024 з 46 до 50. За результатами щорічного перегляду програми до ОНП 2025 було додано ОК "Психологія, педагогіка та освітні технології у вищій школі", адже аналіз результатів реалізації програми та зворотного зв'язку від здобувачів і НПП засвідчив потребу у систематизованій педагогічній підготовці, зокрема щодо психологічних особливостей навчання дорослих; сучасних педагогічних підходів; використання освітніх і цифрових технологій у вищій школі. За результатами останнього перегляду ОНП було оновлено зміст ВК "Українські революції у порівняльній перспективі" (підстава - результати спілкування зі здобувачами, які вказали на доцільність посилення аналітичної складової курсу; розширення використання цифрових методів дослідження; більшої уваги до ролі соціальних мереж і цифрових комунікацій у революційних процесах). Внесені зміни спрямовані на підвищення дослідницької релевантності дисципліни, її кращу інтеграцію з темами дисертаційних досліджень здобувачів та формування навичок аналітичної роботи з емпіричними даними, що відповідає цілям ОНП. В Університеті проводиться Форум якості освіти, який є майданчиком для відкритого діалогу всіх учасників освітнього процесу щодо шляхів покращення якості (<https://surli.cc/wdvlxd>). Проводяться семінари для гарантів з метою формування у них навичок супроводу освітніх програм, підготовки до акредитацій та обміну досвідом (<https://surli.cc/hqnozlw>). Результати проведених акредитацій обговорюються на засіданнях науково-методичної ради, де затверджується план заходів для усунення виявлених недоліків (<https://surli.cc/bcijhc>)

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Під час зустрічі зі здобувачами освіти, вони поділились власним досвідом участі у опитуваннях та обговореннях щодо внесення пропозицій під час перегляду ОК ОНП, та зазначили, що їх пропозиції беруться до уваги. Як зазначено у ВСО щорічний перегляд ОНП відбувається протягом лютого-березня року, який передую навчальному року. У 2025 році були залучені до формування та оновлення змісту програми здобувачі Д. Сопільняк та Н. Довбиш. Окрім того, здобувачі беруть участь в опитуваннях щодо актуальності змісту дисциплін, методів навчання й оцінювання, навчального навантаження, організації практики та доступу до ресурсів. За результатами опитувань відбувається коригування змісту освітніх компонентів і вдосконалення організації освітнього процесу. Наприклад, до ВК "Соціальні комунікації в сучасному світі" були додані теми, пов'язані зі штучним інтелектом, цифровими технологіями та цифровими комунікаціями, що стало результатом обговорення курсу викладача зі здобувачами; до ВК "Українські революції у порівняльній перспективі" були додані теми щодо цифрових методів дослідження та ролі соціальних мереж і цифрових комунікацій у революційних процесах. Опитування здобувачів, яке було проведене восени 2025 року, показало запит на нові навчальні дисципліни, зокрема у сферах цифрової соціології, штучного інтелекту, big data, посилення вивчення якісних методів соціології, що буде враховано робочою групою при розробці ОНП на 2026-2030 рр. Органи студентського самоврядування беруть участь у забезпеченні та контролі якості освітнього процесу, відповідно до Положення про студентське самоврядування Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна: <https://is.gd/uDw48K>, вносять пропозиції щодо змісту освіти, навчальних планів і програм. Представники самоврядування є членами вченої ради інституту та університету, можуть висувати свої пропозиції та обговорювати освітні програми; студентським самоврядуванням кожного семестру проводиться моніторинг якості освітніх програм серед здобувачів освіти інституту (<https://is.gd/C9Zzi1>); за результатами надають зауваження, пропозиції та побажання здобувачів адміністрації.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Під час зустрічі з зовнішніми стейкхолдерами, а саме роботодавцями, було зазначено, що вони періодично беруть участь у опитуваннях ЗВО, обговореннях та вносять власні пропозиції щодо внесення змін в ОНП, виходячи із наявних запитів для роботи в установах/організаціях, представниками яких вони є. Роботодавці залучені до обговорень і консультацій (наприклад, Бондар Т., директорка ГО "Український інститут соціальних досліджень імені Олександра Яременка"; Синаюк О., директор ТВО "Нью Імідж Маркетинг Груп") та надають рекомендації щодо актуалізації методологічної та аналітичної підготовки здобувачів, розвитку навичок роботи з емпіричними та цифровими даними, а також підготовки до участі в прикладних і міжнародних дослідницьких проектах. Отримані пропозиції враховуються під час оновлення змісту окремих освітніх компонентів. До прикладу, пропозиції стейкхолдерів враховані при перегляді змісту ОП і ОК, а саме Алла Лобанова запропонувала ввести "Європейські студії", "Університетська освіта" – результат, вони є в переліку ВК, пропозиція від "Рейтинг" додати дисципліну "Презентація результатів дослідження" також врахована. У 2025 році до процесу оновлення ОНП також були залучені представники UNIT.City та допомогли врахувати запити інноваційного та міждисциплінарного середовища, зокрема щодо розвитку аналітичних, дослідницьких і цифрових компетентностей. Окрім перегляду програми, роботодавці залучаються до забезпечення її якості через консультації щодо результатів підготовки здобувачів, обговорення відповідності сформованих компетентностей вимогам професійної діяльності та співпрацю в межах науково-дослідницьких і експертних заходів.

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

Проаналізувавши сайт університету та ВСО ЕГ прийшла до висновків, що в університеті запроваджено моніторинг і обробка інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників. Під час зустрічі з випускниками ОНП ЕГ мала можливість переконатися в активній взаємодії з Університетом. Як зазначили самі випускники, вони беруть участь в опитуваннях ЗВО, співпрацюють з закладом в різних напрямках, деякі з випускників наразі перебувають за кордоном, працюють за фахом та підтримують зв'язок з Університетом. ННІ здійснює системне відстеження кар'єрного шляху випускників ОНП в межах внутрішніх процедур забезпечення якості освіти. Анкетування випускників здійснюється адресно від імені ННІ соціології та медіакомунікацій, а також від Асоціації випускників ХНУ імені В. Н. Каразіна (на загальноуніверситетському рівні), що забезпечує високий рівень довіри до опитування та активну участь респондентів. Отримані дані узагальнюються та аналізуються інститутом і використовуються під час перегляду та удосконалення ОНП. Асоціація випускників Університету дозволяє підтримувати сталий контакт із випускниками, залучати їх до університетських ініціатив та оперативно оновлювати інформацію про їхні професійні досягнення. Випускники ОНП беруть активну участь у спільних заходах і комунікаційних активностях Асоціації <https://surli.cc/znijja>. Таким чином, ННІ СМК має налагоджений і дієвий механізм моніторингу кар'єрних траєкторій випускників, результати якого використовуються для оцінювання

ефективності ОНП та її подальшого розвитку. Окремо ННІ веде інформаційну кампанію щодо висвітлення кар'єрного шляху випускників на своєму сайті <https://surli.cc/ucvvhb>

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

Моніторинг освітньої програми здійснюється щорічно. Щорічний моніторинг ОП визначено Порядком проведення внутрішніх аудитів системи управління якістю та здійснення коригувальних і запобіжних дій у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна. Коригувальні заходи, виявлені в результатах внутрішнього аудиту, реалізуються в повному обсязі. Результати аудиту обговорюються на засіданні науково-методичної комісії ННІ, а також на засіданнях кафедр і Вченої ради ННІ. Зміни до ОНП затверджуються на засіданні Вченої ради ННІ та зумовлені змінами в соціальній сфері та сфері досліджень, запитами здобувачів вищої освіти та роботодавців. Протягом року проводиться опитування роботодавців, здобувачів вищої освіти, НПП для аналізу щодо покращення якості освітньої програми. Зміни до ОНП вносяться згідно з результатами моніторингу якості освітньої діяльності за такими напрямками: моніторинг змісту освітньої діяльності; моніторинг ресурсів освітньої діяльності; моніторинг процесу освітньої діяльності; моніторинг результатів освітньої діяльності. Моніторинг передбачає як самооцінку навчального закладу, так і оцінку діяльності закладу студентами, випускниками, роботодавцями (<https://is.gd/C9Zzi1>). Опитування здобувачів, яке було проведене восени 2025 року, показало запит на нові навчальні дисципліни, зокрема у сферах цифрової соціології, штучного інтелекту, big data, посилення вивчення якісних методів соціології, що буде враховано робочою групою при перегляді ОНП у 2026 р. За результатами щорічного перегляду програми до ОНП 2025 року була додана освітня компонента "Психологія, педагогіка та освітні технології у вищій школі", також було оновлено зміст ВК "Українські революції у порівняльній перспективі" (<https://is.gd/nNRFuX>).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

В результаті проведення фокус-груп з учасниками освітнього процесу та аналізу ВСО ЕГ дійшла висновку, що ННІ врахував рекомендації, надані за результатами попередньої акредитації ОНП «Соціологія», та впровадив зміни, спрямовані на усунення виявлених недоліків і подальше удосконалення програми. Зокрема, було переглянуто структуру ОНП з метою приведення її у відповідність до нормативних вимог, асистентську педагогічну практику інтегровано до загального обсягу освітньої складової програми. Відповідно до рекомендацій експертів розширено перелік вибіркових дисциплін, сформовано відкритий каталог вибіркових компонентів та забезпечено доступ здобувачів до актуальної інформації щодо їх змісту й обсягу. Було також удосконалено механізми внутрішнього забезпечення якості ОНП, зокрема впроваджено регулярний моніторинг якості освітнього процесу через опитування здобувачів та обговорення їх результатів на засіданнях кафедр і вчених рад з подальшим урахуванням отриманих пропозицій під час оновлення програми. Результати проведених акредитацій обговорюються на засіданнях науково-методичної ради, де затверджується план заходів для усунення виявлених недоліків (<https://surli.cc/bc1jhc>). Крім того, у чинній редакції ОНП посилено дослідницьку та міжнародну складові, актуалізовано програмні результати навчання з орієнтацією на міжнародні стандарти наукової діяльності

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

В закладі запроваджена практика культури якості освіти, яка сприяє періодичному перегляду освітньої програми з метою вдосконалення ОК та очікуваних результатів навчання. Університет сприяє вдосконаленню компетентності викладачів, що підтверджує сталий розвиток НПП, регулярне проходження курсів підвищення кваліфікації, база науково-методичного інструментарію, який постійно розширюється (<https://is.gd/6brejk>). В ЗВО сформована система управління якістю (СУЯ), яка спирається на цілі та політику у сфері якості. Пріоритетна ціль N1 Стратегії ЗВО Забезпечення якості. ЗВО проводить процедури оцінки якості серед стейкхолдерів, сполучає внутрішні та зовнішні процедури оцінки якості, дотримується прозорості та публічності. У 2024 р. ЗВО було визнано таким, що відповідає стандарту ISO 9001:2015 ЗВО здійснює свою діяльність на основі студентоцентричності та підтримки якості викладання. Комунікація між адміністрацією, співробітниками і здобувачами є відкритою, здійснюється на засадах поваги та толерантності. Менеджмент підтримує ініціативи з покращення якості, НПП оновлюють ОК, підвищують кваліфікацію, беруть участь у дослідженнях і міжнародних програмах. Університет забезпечує відкриті процедури відбору викладачів, оцінки їхньої роботи та акредитації програм; результати моніторингів доступні громадськості (<https://is.gd/C9Zzi1>). ЗВО адаптує ОНП до вимог ринку праці, заохочує розвиток платформ дистанційного навчання, заохочує академічну доброчесність, також бере участь у проекті сприяння академічній доброчесності SAUP.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОНП повністю відповідає Критерію 8. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми. Здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери - 8.1. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми. Аспіранти, НПП, стейкхолдери залучаються до перегляду ОНП, шляхом обговорення, внесення пропозицій, проходять опитування та їх рекомендації беруться до уваги для покращення ОК програми - 8.2, 8.3, 8.4. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін - 8.5. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми - 8.6. В закладі запроваджена практика культури якості освіти, яка сприяє періодичному перегляду ОНП з метою вдосконалення ОК та очікуваних результатів навчання - 8.7. Позитивні практики ЗВО враховані рекомендації з попередньої акредитації та в повній мірі впроваджені в роботі закладу за даною ОНП. ЕГ вважає зразковою практикою семінари, які проводяться для гарантів ОП з метою формування у них навичок супроводу освітніх програм, підготовки до акредитацій та обміну досвідом між гарантами. Зразковою практикою є моніторинг якості ОНП, до якого залучено всі зацікавлені сторони, за результатами регулярних опитувань роботодавців, випускників та здобувачів вносяться зміни до змісту ОНП. Представників всіх груп стейкхолдерів включено до забезпечення якості на ОНП

Недоліки

не виявлено

Рекомендації

немає

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень А

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна розроблено і затверджено документи, які є нормативною базою для визначення правил і процедур, які регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу: Статут Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (<https://is.gd/8zfWxz>) та Положення про організацію освітнього процесу Харківському національному університеті імені В.Н.Каразіна (<https://is.gd/CYpiiW>). Доступність установлених правил і процедур реалізується наданням вільного доступу до відповідних документів на офіційному вебсайті ХНУ ім. В. Н. Каразіна. На зустрічі з представниками студентського самоврядування було зазначено, що інформування здобувачів відбувається за допомогою корпоративної електронної пошти та месенджерів. Варто відзначити, що ННІ СМК має власний вебсайт (<https://is.gd/zQISZz>) де здобувачі можуть знайти доступ до Tiktok-акаунту, сторінок в Instagram та Facebook, Telegram-каналу та контактів адміністрації ННІ СМК.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

На офіційній вебсайті ЗВО, на сторінці ННІ СМК у розділі «Навчання – Обговорення освітніх програм» можна ознайомитись із освітньо-науковою програмою «Соціологія» (<https://is.gd/eu4zTx>). На сторінці зазначається термін обговорення ОНП та надається електронна пошта для надання пропозицій та зауважень.

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Заклад вищої освіти регулярно та своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті вичерпну інформацію про освітню програму (<https://is.gd/3ZWOwU>). На сторінці ННІ СМК в розділі «Наука-Аспірантура» розміщені навчальний та робочий навчальний плани поточного року навчання. Надаються робочі програми обов'язкових навчальних дисциплін. Здобувачі та інші заінтересовані сторони мають можливість ознайомитись з анотаціями та робочими програмами вибіркових дисциплін. Також на цій сторінці надається актуальний розклад на поточний семестр із зазначенням посилання на заняття. Важливим є також надання результатів опитування здобувачів, щодо рівня їх задоволеності ОНП, результатів акредитації ОНП із наданням сертифікату та посилання на анонімну форму зворотного зв'язку.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОНП «Соціологія» повністю відповідає нормативним вимогам за усіма підкритеріями Критерію 9. Чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними та дотримуються під час реалізації освітньої програми – 9.1; на офіційному вебсайті в вільному доступі розміщено проект освітньої програми для отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін – 9.2; на вебсайті у відкритому доступі в повному обсязі, оприлюднено точну та достовірну інформацію про освітню програму – 9.3. Позитивні практики за критерієм Офіційний вебсайт університету та сайт ННІ СМК мають зрозумілу та логічно структуровану архітектуру, що забезпечує зручну навігацію для користувачів. Чітка логіка розміщення матеріалів і наявність ефективних навігаційних інструментів сприяють швидкому доступу до необхідної інформації. Активними є сторінки як університету так і ННІ СМК в соціальних мережах та месенджерах, що забезпечує швидку комунікацію та доступ до актуальної інформації тим, хто її потребує

Недоліки

не виявлено

Рекомендації

немає

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галуззями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

ЕГ підтверджує, що зміст ОНП «Соціологія» відповідає науковим інтересам аспірантів і забезпечує їхню повноцінну підготовку до дослідницької діяльності у наукових та дослідницьких установах та викладацької діяльності у ЗВО. Ознайомлення з поданими документами дозволило пересвідчитися в частковій дотичності дисциплін, що включені до індивідуальних навчальних планів аспірантів, тематиці їх наукових досліджень. Установлено, що здобувачі ОНП опановують дисципліни, які забезпечують формування необхідних викладацьких, дослідницьких та методологічних компетентностей в межах предметної галузі. На запит ЕГ надано індивідуальні навчальні плани аспірантів:

Гріцаєнко А (2 р.н.), Дурнева О (2.р.н.), Кроть О. (3.р.н), що підтверджує зміст, обсяг і терміни виконання поставлених науковими керівниками завдань. Під час зустрічі здобувачі наголошували на тому, що зміст цієї ОНП відповідає їхнім науковим інтересам, очікуванням та сподіванням. Спілкування зі стейхолдерами дозволило дійти висновку, що оновлення змісту ОНП відповідає дослідницькій діяльності аспірантів, а наукові керівники постійно здійснюють їх педагогічний супровід, розвивають вміння самостійного наукового пошуку й автономного навчання. До викладання на ОНП на постійній основі залучаються науково-педагогічні працівники провідних освітніх установ України та світу.

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

ЕГ пересвідчилася у відповідності наукової діяльності аспірантів напрямам досліджень наукових керівників, що підтверджено їх публікаціями. На запит ЕГ було надано протоколи засідань кафедр, Вченої ради ННІ СМК, що розглядали питання затвердження тем/наукових керівників. Це дозволяє стверджувати про відповідність тем аспірантів напрямам досліджень керівників. На момент акредитаційної експертизи 10 НПП є науковими керівниками здобувачів. Більшість з них є визнаними фахівцями в галузі соціології в Україні. Зокрема, академік НАНУ, президент САУ Віль Бакіров (2 асп. 4 р.н.), професор Людмила Сокурянська (2 асп. 3 та 1 р.н.), професор Олександр Голіков (5 асп. різн. р.). Науковими керівниками призначаються і молоді фахівці, що мають дотичні наукові інтереси, активно беруть участь в реалізації наукових проектів. Так, Руслан Запорожченко та Олександра Дейнеко, що захистили PhD у 2023 році, успішно керують аспірантами. На зустрічі з науковими керівниками ЕГ переконатася в їхній науковій кваліфікації та здатності до ефективної організаційної взаємодії зі здобувачами. Ознайомлення з публікаціями наукових керівників дозволяє стверджувати, що вони є активними дослідниками і науковцями, мають публікації в провідних виданнях з соціології, беруть участь в реалізації міжнародних грантових проектів, активно включені в систему реформування вищої школи та сприяють ефективній трансформації соціологічної освіти в Україні. Вступники на засіданні кафедри представляють свою дослідницьку пропозицію, яка оцінюється на дотичність до напрямів досліджень потенційних наукових керівників. Після конкурсного відбору до аспірантури Вченою радою Університету затверджуються науковий керівник і тема дисертаційної роботи, яка відповідає Пріоритетним напрямам розвитку науки і техніки України. Теми аспірантів, що навчаються на ОНП безпосередньо пов'язані з 6 науковими школами, що функціонують в ННІ СМК <https://is.gd/aKuKX2>, виконуються в межах науково-дослідних проектів <https://is.gd/tWfRD8>. Тематика дисертацій відповідає науковими інтересами їх керівників <https://is.gd/jETUxo>. Теми дисертацій аспірантів та стан їх підготовки обговорюється на засіданнях кафедр, за потреби тема дисертації може бути уточнена. Напрямки дослідницької діяльності наукових керівників та інших НПП, їхні наукові здобутки представлені у відкритому доступі на сайті ННІ СМК. Аспіранти є співавторами грантових заявок, є в складі дослідницьких колективів, беруть участь в реалізації науково-дослідних проектів, мають спільні публікації зі своїми науковими керівниками в межах дослідницького фокусу їх тем. Василица Комаровська бере участь в реалізації грантового проекту «Міська стійкість через відкриту науку, освіту та залучення громад в охоплених війною регіонах» (№0101236948 FORWARD, науковий керівник О.Мурадян). Олександр Дурнев в проекті НФДУ «Синергія формальної та неформальної освіти для запобігання втратам людського капіталу в умовах війни» (2026-2028 рр., науковий керівник Запорожченко Р., №0126U001143).

3. Заклад вищої освіти здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

ЗВО організаційно та матеріально забезпечує в межах ОНП можливість для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів, що сприяє успішному завершенню роботи над дисертацією. Так, здобувачі мають можливість безкоштовно публікувати свої наукові статті у фахових виданнях категорії Б Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна серія «Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи», «Український соціологічний журнал». Можливості бібліотеки сприяють доступу здобувачів до наукометричних баз даних. Все це сприяє підготовці їх дисертаційних робіт. В ННІ СМК достатньо фахівців, які потенційно можуть бути членами спеціалізованої вченої ради з присудження ступеня доктора філософії з соціології. За звітний період відбулося 7 успішних захистів PhD дисертацій здобувачів з соціології Лобанова Д. О. (2025 р.), Нехаєнко О. В. (2024 р.), Яшкіної Д. Д. (2023 р.), Крижанівської В. І. (2023 р.), Диканя Б. О. (2021 р.), Яковенко А. О. (2021 р.), Музильова О. С. (2021 р.), 4 заплановано в поточному н.р. Обговорення результатів дисертаційних досліджень аспірантів заплановано на березень 2026 р. За результатами цих обговорень ННІ СМК зможе залучити до складу разових спеціалізованих рад в якості голови/рецензентів фахівців ННІ СМК, що мають публікації за тематикою дисертаційних досліджень аспірантів, які виходять на захист. Спеціалізовані вчені ради з присудження наукового ступеня доктора наук утворюються відповідно Положення про спеціалізовану вчену раду з присудження наукового ступеня доктора наук (Наказ МОН України 13 грудня 2021 року № 1359) та Порядку присудження ступеня доктора філософії (постанова Кабінету міністрів України № 44). Під час опитування здобувачів у 2024-25 н.р. ними було висловлено пропозицію щодо створення гайдбуку для аспірантів з підготовки документів для захисту. Цю пропозицію було враховано та розроблено відповідний документ, що сприяє ефективному проходженню процедури подання документів до захисту <https://is.gd/FHrn52>. На сайті Каразінського університету опубліковано всі документи, необхідні для створення разових рад <https://is.gd/Y2ZMAr>.

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

ЗВО та ННІ СМК забезпечують відповідні умови для наукової діяльності здобувачів. Кожен аспірант ОНП забезпечений корпоративною поштою, що надає можливість доступу до розширеної версії Zoom, Moodle, репозиторію Центральної наукової бібліотеки, наукометричних баз Scopus та Web of Science. Також на цю пошту відбувається розсилка інформації щодо майбутніх конференцій. На зустрічі зі здобувачами ОНП вони підтвердили свою участь у наукових школах. Також вони зазначили, що в план на навчальний рік вони вносять публікацію хоча б однієї статті, участь в наукових конференціях. Також деякі аспіранти підтвердили наявність спільних публікацій з науковими керівниками (Олександр Дурнев, Марк Агарков, Софія Нолбат). Ці статті опубліковані в журналах категорії Б. За словами здобувачів, вони мають можливість представити результати своїх напрацювань на засіданнях кафедри. Раз на півроку аспіранти обов'язково виступають з доповідями щодо своїх доробок та узгоджують яким чином ННІ СМК може допомогти (варіанти щодо майбутніх публікацій, проведення досліджень тощо). Здобувачі наголосили на тому, що вони беруть участь у щорічному аспірантському семінарі. На зустрічі з науковими керівниками здобувачів Людмила Сокурянська підкреслила важливість залучення аспірантів до досліджень, що проводяться Соціологічною асоціацією України. Також аспіранти допомагають організовувати та беруть участь у наступних заходах: «Харківські соціологічні читання», «Якубинська наукова сесія», Конгреси соціологічної асоціації України, інші наукові заходи.

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

На зустрічі з зі здобувачами, Софія Нолбат підкреслила, що у 2024 році вона брала участь у навчальному візиті до м. Упсала (Швеція) в межах проєкту SAFU - «Компетентнісна допомога для України». Цей проєкт реалізується соціологічним факультетом університету спільно з Folkuniversitetet та Sustainability InnoCenter Упсальського університету за фінансової підтримки Шведського інституту (<https://is.gd/DgQPp4>). Восени 2025 року вона брала участь у воркшопі для аспірантів пов'язаному з навичками публікації та презентації результатів своїх досліджень. Марк Агарков та Олександр Дурнев, хоч особисто не брали участі, зазначили про велику кількість пропозицій щодо можливої участі у програмах та проєктах, зокрема міжнародних. На зустрічі 4 з науковими керівниками здобувачів Олена Мурадян зазначила, що її аспірантка включена до групи виконавців Проєкту Erasmus+ K2 FORWARD «Стійкість міст через відкриту науку, освіту та залучення громад у регіонах бойових дій». Дмитро Бойко підтвердив розповсюджену практику включення аспірантів до участі у міжнародних проєктах, або використання результатів цих проєктів. Отже, заклад вищої освіти забезпечує необхідні умови для інтеграції аспірантів у міжнародний академічний простір, зокрема через їх участь у міжнародних конференціях, наукових проєктах, програмах академічної мобільності та співпрацю з провідними науковими установами.

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

В ЗВО наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах. НПП залучені до реалізації міжнародних і національних дослідницьких проєктів таких, як Horizon Europe, Erasmus+, Swedish Institute, національні НДР тощо, тематика яких безпосередньо корелює з дисертаційними дослідженнями аспірантів. Результати досліджень регулярно публікуються у фахових виданнях (зокрема індексованих у Scopus), презентуються на міжнародних конференціях та впроваджуються у вигляді аналітичних звітів, освітніх матеріалів і рекомендацій для органів влади та громадянського суспільства, що підтверджує сталість і результативність такої практики участі. Наявність власного журналу надає можливість безкоштовної публікації для аспірантів (витрати бере на себе ЗВО), що сприяє публікаційній активності як аспірантів, так наукових керівників. Детально в документі: <https://is.gd/ehTvOM>. Аналіз ЕГ наукової діяльності та публікаційної активності наукових керівників засвідчує, що ОП демонструє успішний досвід їхньої участі в дослідницьких проєктах, результати яких знаходять відображення як у публікаціях викладачів, так і в змісті дисциплін ОНП.

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

ЗВО забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів, які регламентуються Законом України «Про вищу освіту» та внутрішніми нормативними документами ЗВО

(кодекс/положення про академічну доброчесність, положення про організацію освітнього процесу), які визначають етичні стандарти наукової та освітньої діяльності, види порушень і заходи відповідальності. Зазначені документи є у відкритому доступі на сайті закладу (<https://is.gd/BVb11J>) та доводяться до відома всіх учасників освітнього процесу. Превентивне забезпечення академічної доброчесності реалізується через інформування та консультування аспірантів і наукових керівників щодо правил академічного письма, коректного цитування, використання джерел і дослідницької етики, зокрема в межах освітніх компонентів і наукових семінарів. Наукові керівники здійснюють поточний академічний супровід дисертаційних досліджень, контролюючи дотримання принципів доброчесності на всіх етапах роботи. Контроль дотримання академічної доброчесності забезпечується шляхом перевірки письмових робіт і дисертаційних матеріалів на наявність неоформлених запозичень із використанням спеціалізованих програмних засобів, а також через колегіальний розгляд результатів досліджень на кафедральних семінарах. У разі виявлення порушень застосовуються заходи відповідальності, передбачені внутрішніми положеннями ЗВО. В Університеті розроблена система виявлення, розгляду та застосування санкцій, яка унеможливує здійснення наукового керівника особами, які вчинили порушення академічної доброчесності. Основним документом є Кодекс академічної доброчесності університету, який визначає види порушень, процедуру їхнього розгляду та види відповідальності для науково-педагогічних працівників. Розгляд фактів порушення здійснюється Комісією з академічної доброчесності, яка ухвалює вмотивоване рішення та надає рекомендації щодо відповідальності. На підставі рішення Комісії ректором університету видається наказ про притягнення працівника до академічної та/або дисциплінарної відповідальності, що є обов'язковим до виконання. Серед передбачених санкцій - обмеження або позбавлення права займати певні посади чи виконувати визначені функції, а також дисциплінарні стягнення та звільнення. Такі санкції є несумісними з виконанням функцій наукового керівника, оскільки наукове керівництво здійснюється виключно НПП, які відповідають вимогам законодавства та внутрішніх нормативних актів ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ЕГ дійшла висновку, що ОНП повністю відповідає всім підкритеріям Критерію 10: 10.1 - зміст ОНП забезпечує повноцінну підготовку аспірантів до розв'язання комплексних проблем у галузі соціології, дозволяє оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності; 10.2 - шляхом порівняння публікацій наукових керівників і тем дослідження аспірантів встановлено відповідність наукової діяльності аспірантів тематиці досліджень наукових керівників; 10.3 - ЗВО має можливості для формування разової спеціалізованої вченої ради для атестації аспірантів, які навчаються на ОНП згідно з встановлених законодавством вимог; 10.4 - наявна в ЗВО МТБ відповідає потребам здобувачів відповідно до тематики їх наукових досліджень, інформаційні ресурси, лабораторії та обладнання є доступними для здобувачів; 10.5 - ЗВО забезпечує можливості для залучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю; 10.6 - наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах; 10.7 - ЗВО забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників і аспірантів. Позитивні практики Систематична та врегульована участь стейкхолдерів (роботодавців) у перегляді змісту ОНП, що забезпечує відповідність підготовки за ОНП запитам ринку праці (науковим, освітнім, дослідницьким установам) В якості гостей лекторів до викладання залучені провідні фахівці з соціології України та світу, що забезпечує можливість здобувачам долучитися до обговорення основних трендів наукових досліджень в умовах війни Зразковою практикою можна вважати обов'язкову залученість здобувачів в реалізації міжнародних грантових проектів як виконавців, де тематика є дотичною до їх дисертаційних досліджень. Це підвищує ефективність підготовки аспірантів за ОНП. Можливість для здобувачів безкоштовної публікації своїх статей у виданнях Каразінського університету

Недоліки

не виявлено

Рекомендації

немає

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень А

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами експертного оцінювання експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	A
Критерій 6. Людські ресурси	A
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	A
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	A

За результатами експертного оцінювання рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>ID36717Додаток до звіту ЕГ Перелік суттєвих недоліків.xlsx</i>	KhTi/01dLGUdKHewwHS2aJpeuIOCY4akBluUkA9t pwg=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели експертне оцінювання у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Безрукова Ольга Анатоліївна

Члени експертної групи

Яценко Микола Анатолійович

Тарасенко Ольга Анатоліївна